แผนพัฒนางานวิชาการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พ.ศ. 2569 - 2570

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
สำนักวิชาการและแผนงาน
กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน
รับที่ 593
วันที่ 21 ต.ค. 68
เวลา 14:01

เลขาธิการ ส.ป.ก.
รับที่ 2732
วันที่ 14/10/68
เวลา 10.49 น.

รธก. (นายสุรชัย ยุทธชนะ)
รับที่ 1626
วันที่ 14 ต.ค. 68
เวลา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักวิชาการและแผนงาน กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน โทร. ๑๑๖๕

ที่ กษ.๑๒๑๐/ ๒๐๕๖ **วันที่** ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติแผนพัฒนางานวิชาการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐

เรียน เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ผ่าน รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (นายสุรชัย ยุทธชนะ)

เรื่องเดิม

๑. คณะกรรมการวิชาการ (คกว.) ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘ มีมติเห็นชอบให้สำนักวิชาการและแผนงาน ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำขอบเขตแนวทางการวิจัยและการบริหารงานวิจัยของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้พิจารณาปรับชื่อและวัตถุประสงค์โครงการให้ครอบคลุมงานวิชาการ ซึ่งหมายรวมถึง งานวิจัย งานวิชาการอื่น การจัดการความรู้ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการด้วย

๒. เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อนุมัติโครงการและงบประมาณโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแผนพัฒนางานวิชาการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐ ระหว่างวันที่ ๑ – ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ โรงแรมรอยัลซิตี้ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร รายละเอียดตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๑๐/๙๓๒ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๓. สำนักวิชาการและแผนงาน ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนาวิชาการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐ และแจ้งเวียน สำนัก กอง ศูนย์ กลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ รายละเอียดตามหนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/ว๑๗๗๘ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๘

๔. คณะกรรมการวิชาการ (คกว.) ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๘ มีมติให้สำนักวิชาการและแผนงาน ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมเนื้อหาของ (ร่าง) แผนพัฒนาวิชาการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐ ตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และเห็นชอบให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อเท็จจริง

สำนักวิชาการและแผนงาน ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมเนื้อหาของ (ร่าง) แผนพัฒนาวิชาการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐ ตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการและแจ้งเวียนให้คณะกรรมการวิชาการพิจารณาเห็นชอบเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ แผนพัฒนางานวิชาการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “องค์การแห่งการเรียนรู้ มุ่งขับเคลื่อนการปฏิรูปที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพด้วยองค์ความรู้ทางวิชาการ” ประกอบด้วย ๕ ประเด็นพัฒนา ได้แก่ ๑) การผลิตผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินและการพัฒนาองค์การ ๒) การสร้างสรรค์กิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ๓) การสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการขององค์การอย่างต่อเนื่อง ๔) การแสวงหาความร่วมมือกับเครือข่ายวิชาการภายนอก และ ๕) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารงานวิชาการ รายละเอียดตามที่แนบมาพร้อมนี้

/ข้อเสนอ...

ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

๑. อนุมัติแผนพัฒนางานวิชาการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐

๒. อนุญาตให้ สำนักวิชาการและแผนงาน ประชาสัมพันธ์แผนพัฒนางานวิชาการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคลากรของ ส.ป.ก. ทราบโดยทั่วกัน

(นายเกียรติยศ ทรงสง่า)
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน

เรียน เลขาธิการ ส.ป.ก.

☐ เพื่อโปรดทราบ
☑ เพื่อโปรดพิจารณา

(นายสุรชัย ยุทธชนะ)
รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

- อนุมัติ ข้อ ๑
- อนุญาต ข้อ ๒

๑๗ ต.ค. ๒๕๖๘

(นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กวก. อ่านแล้ว

๒๑ ต.ค. ๖๘

(นายเกียรติยศ ทรงสง่า)
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน

คำนำ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการการปฏิรูปที่ดินเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน มีภารกิจหลักในการจัดที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร การพัฒนาพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบเกษตรกรรมและการดำรงชีพ การพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ภายใต้ความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย อาทิ สังคมเกษตรกรผู้สูงวัย ความเสื่อมโทรมของทรัพยากร การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การพัฒนาแบบก้าวกระโดดของเทคโนโลยีการดำเนินงานของ ส.ป.ก. จึงจำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัย และระบบการบริหารจัดการงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย การวางแผนการดำเนินงาน และการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

แผนพัฒนางานวิชาการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พ.ศ. 2569 – 2570 ได้รับการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านวิชาการของ ส.ป.ก. ที่มีความชัดเจน และครอบคลุมการดำเนินงานวิชาการในทุกมิติ โดยมีกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนางานวิชาการ **“องค์การแห่งการเรียนรู้ มุ่งขับเคลื่อนการปฏิรูปที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพด้วยองค์ความรู้ทางวิชาการ”** ประกอบด้วย 5 ประเด็นการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การผลิตผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินและพัฒนาองค์การ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การสร้างสรรค์กิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการขององค์การอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การแสวงหาความร่วมมือกับเครือข่ายวิชาการภายนอก

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารงานวิชาการ

ทั้งนี้ เพื่อให้องค์การสามารถนำองค์ความรู้และผลงานทางวิชาการไปใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การให้มีสมรรถนะสูง ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองต่อปัญหาอุปสรรคและความต้องการของผู้รับบริการ นำไปสู่การเป็นองค์การทันสมัยในการจัดการการปฏิรูปที่ดินเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้อย่างยั่งยืน

สำนักวิชาการและแผนงาน
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ 1 บทนำ 1

1.1 หลักการและเหตุผล 1

1.2 วัตถุประสงค์ 2

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 2

1.4 ขั้นตอนการจัดทำ 2

ส่วนที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนา และนโยบายที่เกี่ยวข้อง 4

2.1 แผนระดับชาติและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 4

2.2 แผนพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ 6

2.3 แผนระดับกระทรวงและองค์การ 7

ส่วนที่ 3 บริบทและสถานการณ์สำคัญต่อการปฏิรูปที่ดิน 11

3.1 สถานการณ์ แนวโน้ม และความท้าทายที่มีผลต่อการปฏิรูปที่ดิน 11

3.2 บริบทและสถานการณ์การปฏิรูปที่ดินของประเทศไทย 14

หน้า

ส่วนที่ 4 สถานการณ์ด้านวิชาการของ ส.ป.ก. 18

4.1 ผลการดำเนินงานวิชาการ 18

4.2 บุคลากรวิชาการ 18

4.3 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานวิชาการ 20

4.4 ความคาดหวังของบุคลากรต่อการดำเนินงานด้านวิชาการ 21

4.5 ความต้องการงานวิชาการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาปฏิรูปที่ดิน 23

4.6 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการดำเนินงานวิชาการ ด้วย SWOT Analysis 30

4.7 การจับคู่กลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix 34

ส่วนที่ 5 สาระสำคัญของแผนพัฒนางานวิชาการ ส.ป.ก. พ.ศ. 2569 - 2570 37

5.1 วิสัยทัศน์ 37

5.2 พันธกิจ 37

5.3 เป้าประสงค์ 37

5.4 ประเด็นการพัฒนา 37

- ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การผลิตผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินและพัฒนาองค์การ 38
- ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การสร้างสรรค์กิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ 39
- ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการขององค์การอย่างต่อเนื่อง 40
- ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การแสวงหาความร่วมมือกับเครือข่ายวิชาการภายนอก 41
- ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารงานวิชาการ 42

หน้า

ส่วนที่ 6 การขับเคลื่อนและการบริหารงานวิชาการ 44

6.1 กลไกการขับเคลื่อนงานวิชาการ 44

6.2 แนวทางการบริหารงานวิชาการ 46

ภาคผนวก 48

คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 126/2567 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2567 49

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนวิชาการของ ส.ป.ก. ปี 2569 – 2570 51

ภาพกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ 55

ส่วนที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีภารกิจการดำเนินงานจัดที่ดิน ทั้งการจัดหาที่ดินและการจัดที่ดิน งานด้านการพัฒนาพื้นที่โดยให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการก่อสร้าง ปรับปรุง และซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการดำรงชีพ งานเพิ่มรายได้ ซึ่งการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ตลอดระยะเวลา 50 ปี ตระหนักถึงการพัฒนาที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของเกษตรกรและสังคม ควบคู่กับการรักษาเจตนารมณ์การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการรักษาความสมดุลและการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมา ส.ป.ก. ได้ปรับปรุงพัฒนาหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-01) เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร และโฉนดต้นไม้ เพื่อสร้างความมั่นคงในสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนและการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับการใช้ประโยชน์ที่ดินและสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ภายใต้ความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย อาทิ โครงสร้างประชากร นโนยายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ข้อจำกัดและความเสื่อมโทรมของทรัพยากร การยื้อแย่งที่ดิน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การพัฒนาแบบก้าวกระโดดของเทคโนโลยีนวัตกรรม ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ รวมถึงการปรับเปลี่ยนกฎกติกาด้านการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น การดำเนินงานของ ส.ป.ก. จึงจำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัย และระบบการบริหารจัดการงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย การวางแผนการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ผ่านมา สำนักวิชาการและแผนงาน (สวผ.) ได้จัดทำขอบเขตแนวทางการวิจัยและการบริหารงานวิจัย 5 ปี พ.ศ. 2563 – 2567 (ระยะแรก 3 ปี พ.ศ. 2563 – 2565) เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานวิจัยของ ส.ป.ก. ให้มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการของ ส.ป.ก. และเพื่อให้มีการผลิตผลงานด้านวิชาการที่ตอบโจทย์การปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม แผนปฏิบัติการดังกล่าวได้สิ้นสุดลงในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกอบกับปัจจุบัน ส.ป.ก. ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยมีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน และคาดหวังให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สวผ.จึงตระหนักถึงความสำคัญจัดทำแนวทางในการพัฒนาและการดำเนินงานด้านวิชาการต่าง ๆ ของ ส.ป.ก. ให้มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานและเพื่อช่วยให้การขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการของ ส.ป.ก. ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนได้ผลงานวิชาการที่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติราชการ ตอบโจทย์ความต้องการขององค์การ และสอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนางานวิชาการให้สอดคล้องกับนโยบายแผนงานที่เกี่ยวข้อง และสถานการณ์แวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ครอบคลุมการจัดทำผลงานและการบริหารงานวิชาการขององค์การ รวมถึงการยกระดับความรู้และทักษะของบุคลากร ส.ป.ก. ให้มีความสามารถในการดำเนินงานวิชาการที่สนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ส.ป.ก. มีแผนงานด้านวิชาการที่กำหนดทิศทางและเป้าหมายของงานวิชาการที่ชัดเจน ตรงตามความต้องการใช้ประโยชน์และทันต่อเวลาในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการโครงการวิจัยมีความชัดเจนเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์การ เพิ่มความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ผลงานวิชาการที่สร้างขึ้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

3) บุคลากร ส.ป.ก. มีกรอบในการปฏิบัติงานด้านวิชาการและแนวทางในการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายและแผนงานในระดับต่าง ๆ

1.4 ขั้นตอนการจัดทำ

1) ศึกษา วิเคราะห์ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2680) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566 – 2570 แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรกรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2566 – 2570 และแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี ของ ส.ป.ก. (พ.ศ. 2566 – 2570)

2) ศึกษา วิเคราะห์ สถานการณ์สำคัญภายนอกที่อาจส่งผลต่อการปฏิรูปที่ดิน บริบทและสถานการณ์การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน และสถานการณ์การดำเนินงานวิชาการของ ส.ป.ก. ที่ผ่านมา

3) จัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนวิชาการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ปี 2569 - 2570 ระหว่างวันที่ 1 – 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ณ โรงแรมรอยัล ซิตี้ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานครกำหนดผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้แก่ บุคลากรจากสำนัก กอง ศูนย์ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ร่วมให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การ กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนางานด้านวิชาการ วิเคราะห์ความต้องการงานวิชาการเพื่อสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดิน กิจกรรม ผลงานทางวิชาการ และงานวิจัยที่ต้องเร่งดำเนินการในปีงบประมาณ 2569 – 2570

4) จัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนางานวิชาการ ส.ป.ก. ประจำปี พ.ศ. 2569 – 2570

5) แจ้งเวียน (ร่าง) แผนพัฒนางานวิชาการ ส.ป.ก. ประจำปี พ.ศ. 2569 – 2570 ให้ สำนัก กอง ศูนย์ กลุ่ม และ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ

6) ปรับปรุง (ร่าง) แผนพัฒนางานวิชาการ ส.ป.ก. ประจำปี พ.ศ. 2569 – 2570 และนำเสนอต่อคณะกรรมการวิชาการ

7) ปรับปรุงและแก้ไข (ร่าง) แผนพัฒนางานวิชาการ ส.ป.ก. ประจำปี พ.ศ. 2569 – 2570 ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เสนอผู้บริหารเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติให้เผยแพร่

8) เผยแพร่แผนพัฒนางานวิชาการ ส.ป.ก. ประจำปี พ.ศ. 2569 – 2570 ให้แก่บุคลากรในองค์การ

ส่วนที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนา และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

2.1 แผนระดับชาติและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มุ่งเน้นการวิจัย พัฒนานวัตกรรม และนำเทคโนโลยีใหม่มาปรับใช้และต่อยอดภาคการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่ม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยสนับสนุนให้มีการรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นแนวหน้าให้สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศได้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มุ่งเน้นปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานรากพัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงฐานทรัพยากรการวิจัยความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่คุณค่า

2.1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็นที่ 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น และมีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ผ่านการวิจัยและพัฒนาที่มุ่งเน้นตอบสนองความต้องการของประชาชนและพัฒนาการให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็วและโปร่งใส

2.1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)

หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

กลยุทธ์ที่ 1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้เกิดการยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 สนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปแบบมุ่งเป้าโดยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการนำงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมของตลาด

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ส่งเสริมและขยายผลงานวิจัยจากหน่วยงานวิจัย มหาวิทยาลัยและสถาบันอาชีวศึกษาภาคเอกชนและองค์การเกษตรกรที่มีส่วนในการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างผู้พัฒนาเทคโนโลยีและผู้ใช้งาน

หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างรายได้สุทธิให้ชุมชน ท้องถิ่น และเกษตรกร จากเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดคาร์บอนและการสร้างรายได้จากการกักเก็บคาร์บอนในภาคป่าไม้ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ จัดทำฐานข้อมูลสำหรับการซื้อขายคาร์บอน พัฒนาระบบการรับรองปริมาณการปล่อยและกักเก็บคาร์บอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และส่งเสริมอำนวยความสะดวกในการเข้าซื้อขายในตลาดคาร์บอนของผู้ปล่อยและผู้กักเก็บคาร์บอน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.6 พัฒนาระบบและกลไกสร้างแรงจูงใจการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ เพื่อเศรษฐกิจชุมชนสร้างกลไกจูงใจให้มีการปลูกป่าในพื้นที่ที่ถูกทำลายหรือพื้นที่ว่าง ดำเนินโครงการธนาคารต้นไม้ พัฒนาระบบ

ตรวจสอบย้อนกลับการผลิต การแปรรูปและการค้าตลอดห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมไม้ สนับสนุนการศึกษาวิจัย พัฒนาคุณภาพสายพันธุ์ พัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากไม้และสร้างมาตรการจูงใจ ในการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมและกลไกสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 ส่งเสริมเทคโนโลยีการดักจับ การใช้ประโยชน์ และการกักเก็บคาร์บอน ดักจับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคพลังงานและภาคอุตสาหกรรม สนับสนุนเงินลงทุนด้านการวิจัยและการพัฒนาเพิ่มมาตรการจูงใจทั้งด้านการเงินและการคลังเพื่อดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการขนส่งกักเก็บคาร์บอน

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.5 สร้างความร่วมมือถ่ายทอดเทคโนโลยีกับต่างประเทศ พัฒนาเครือข่ายเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่งเสริมการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนและพัฒนาองค์ความรู้ด้านนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ด้านการวิจัย และด้านการนำไปประยุกต์ใช้

หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ที่ 3 การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สนับสนุนการสร้างบุคลากร นักวิจัย รวมทั้งสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย ด้านภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ครอบคลุมประเด็นสำคัญ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และของประเทศ และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

2.1.4 เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายที่ 1 ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่ ขจัดความยากจนขั้นรุนแรงทั้งหมด เท่าเทียม และเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรพื้นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยีใหม่ที่เหมาะสม และบริการทางการเงิน

เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย ความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ ส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ยกระดับคุณภาพน้ำ ลดมลพิษ ขจัดการทิ้งขยะและลดการปลอดสารเคมี วัสดุอันตราย เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำทุกภาคส่วน ลดปัญหาการขาดแคลนน้ำ ดำเนินการบริหารจัดการน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับ ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ

เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้และยั่งยืน การเข้าถึงการบริการพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อได้และเชื่อถือได้ เพิ่มสัดส่วนของพลังงานทดแทนในการผสมผสานกับการใช้พลังงานของโลก

เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน การจัดการที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียอาหารจากกระบวนผลิตและห่วงโซอาหารรวมถึงการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยวการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดในวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น สร้างภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวกับภูมิอากาศ บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พัฒนา การศึกษา การสร้างความตระหนักรู้และขีดความสามารถในการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับตัว การลดผลกระทบ และการเตือนภัยลวงหน้า

เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจืดยั่งยืน ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง เพิ่มพื้นที่การปลูกป่า และฟนฟูป่า ลดและฟื้นฟูดินที่เสื่อมโทรม อนุรักษ์และเพิ่มขีดความสามารถของระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพที่จะใช้ประโยชน์ตอการพัฒนาที่ยั่งยืน แบ่งปันผลประโยชนที่เกิดจากการใชประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม

2.2 แผนพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

2.2.1 ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ เน้นการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้จริง อาทิ การทำเกษตรสมัยใหม่ มุ่งเน้นการลดต้นทุนแรงงานและปัจจัยการผลิต โดยใช้ข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณสม่ำเสมอ และมุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่า ความปลอดภัย และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ด้วยการวิจัย ต้นแบบสายพันธุ์พืชเศรษฐกิจลักษณะพิเศษ (ทนแล้ง รสชาติดี เก็บรักษาได้ยาวนาน เหมาะกับการขนส่ง มีสารมูลค่าสูง) เทคโนโลยีเซนเซอร์และโรงเรือนอัจฉริยะสำหรับพืชผลเกษตรเมืองร้อนที่มีประสิทธิภาพสูง ต้นทุนต่ำ สารชีวภัณฑ์ เทคโนโลยีตรวจวัดสารตกค้างและสารพิษ การตรวจสอบโรคพืชและโรคสัตว์

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เน้นการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนสังคมไทย อาทิ การเข้าสู่สังคมสูงวัย แรงงานทักษะสูงและเฉพาะทางซึ่งมีแนวโน้มขาดแคลน แรงงานทักษะต่ำซึ่งมีโอกาสตกงาน การแก้ปัญหา ความเหลื่อมล้ำหรือความไม่เท่าเทียม การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา และการเข้าถึงบริการและสวัสดิการของรัฐ การเตรียมความพร้อมของสังคมไทยให้พร้อมรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ ของวัฒนธรรมโลกที่รวดเร็วขึ้นในยุคดิจิทัล และการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานของประเทศ เน้นการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้พื้นฐานเพื่อการสะสมองค์ความรู้ การต่อยอดไปสู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และการต่อยอดไปสู่นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือนวัตกรรมทางสังคม รวมทั้งการสร้างนวัตกรรมเพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยตรง ผ่านการสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีฐาน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในระดับนานาชาติในงานวิจัยที่ประเทศไทยมีความเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ เน้นการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานทางด้านการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ การพัฒนาระบบสนับสนุนเพื่อยกระดับคุณภาพ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมให้สามารถสร้างผลกระทบสูงทางเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาระบบบริหารจัดการ งานวิจัยเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนามาตรการแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชน ลงทุนวิจัยและนวัตกรรม การเพิ่มจำนวนบุคลากรวิจัยและนวัตกรรมในภาครัฐ ภาคการศึกษา และภาคเอกชน รวมทั้งการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

2.2.2 แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566 – 2570

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาเศรษฐกิจไทยด้วยเศรษฐกิจสร้างคุณค่าและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้มีความสามารถในการแข่งขันและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนพร้อมสู่อนาคตโดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม โดยมีเป้าประสงค์เพิ่มปริมาณงบลงทุนด้านวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมเพิ่มขึ้นจากการกระตุ้นการลงทุนของรัฐบาล และพัฒนาผู้ประกอบการฐานนวัตกรรมให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนสามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม มีเป้าประสงค์เพื่อให้สังคมไทยมีความพร้อมในการเข้าสู่สังคมสูงวัย มีความพร้อมในการรองรับภัยรูปแบบใหม่ โดยประยุกต์ใช้ผลงานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมระดับขั้นแนวหน้าที่ก้าวล้ำยุคเพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต มีเป้าประสงค์เพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีระดับขั้นแนวหน้าที่ล้ำยุคในระดับสากล โดยมีโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และเทคโนโลยีที่สำคัญ มีผลงานวิจัยขั้นแนวหน้าที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้ประเทศสามารถตอบสนองต่อโอกาสและความท้าทายได้ในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนากำลังคนและสถาบันด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ให้เป็นพื้นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศแบบก้าวกระโดดอย่างยั่งยืน โดยใช้วิทยาศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมมีเป้าประสงค์เพื่อให้กำลังคนของประเทศ สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันวิจัยของประเทศได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะ/ทักษะสูงสุด ด้านวิทยาศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม พร้อมสู่อนาคตและได้รับการยอมรับจากสากล

2.3 แผนระดับกระทรวงและองค์การ

2.3.1 แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรกรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร มีเป้าหมายเพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลสารสนเทศภาคเกษตรไปใช้ประโยชน์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่ได้รับการทบทวน แก้ไข ปรับปรุง ให้มีเนื้อหาที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ และงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ ผ่านการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีมาตรฐานและเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กำลังคนภาครัฐมีความเหมาะสมกับภารกิจของภาครัฐและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานบุคคลในภาครัฐให้เป็นไป

ตามระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง รวมถึงพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2.3.2 แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2566 – 2570 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาฐานข้อมูล องค์ความรู้ และสนับสนุนการสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความสำคัญในการปรับตัวและการมีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มีเป้าหมายเพื่อให้งานวิจัย องค์ความรู้ และข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ถูกจัดเก็บรวบรวมไว้ใน ฐานข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยและง่ายต่อการเข้าถึงในทุกภาคส่วนในสังคม แนวทางการพัฒนา 3.2 เพิ่มองค์ความรู้และงานวิจัย โดยสนับสนุนงานวิจัยเพื่อศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อการผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมง ให้ครอบคลุมหลายชนิดสินค้า และเน้นวิเคราะห์ผลกระทบทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อระบุพื้นที่ กิจกรรมในห่วงโซ่อุปทาน และผลผลิตของสินค้าที่เปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนงานวิจัยด้านการพัฒนาสายพันธุ์พืช ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ ที่หลากหลายตามบริบทของพื้นที่เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อหาแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่เท่าทันภูมิอากาศ (Climate Smart Practices) และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และการผลิตทางการเกษตรแต่ละประเภท

2.3.3 แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี ของ ส.ป.ก. (พ.ศ. 2566 – 2570)

แผนปฏิบัติราชการ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของ ส.ป.ก. กำหนดวิสัยทัศน์ คือ **“องค์การทันสมัยในการจัดการการปฏิรูปที่ดินเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร”** โดยมีเป้าประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน โดยคาดหวังให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประกอบด้วย 4 แผนปฏิบัติราชการ ได้แก่

แผนปฏิบัติราชการที่ 1 เรื่อง การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีเป้าหมายในการวางแผนและจำแนกการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งเร่งรัดจัดหาที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

แผนปฏิบัติราชการที่ 2 เรื่อง การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน มีเป้าหมายในการเพิ่มศักยภาพพื้นที่เกษตรกรรม ด้วยการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น รวมถึงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมระบบนิเวศ ฟื้นฟูดิน และการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อลดปัญหาการเผาในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน

แผนปฏิบัติราชการที่ 3 เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ทำให้ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น สนับสนุนให้ผู้นำเกษตรกรทำหน้าที่ในการเป็นผู้แทนหน่วยงานในการสร้างความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์งานด้านการปฏิรูปที่ดินให้กับชุมชนของตนเอง

แผนปฏิบัติราชการที่ 4 เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาองค์การ ระบบการทำงานและการให้บริการ และบุคลากรสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมรับมือกับบริบทของการทำงานที่เปลี่ยนแปลงได้

2.3.4 นโยบายผู้บริหารด้านการพัฒนางานวิชาการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กำหนดวัฒนธรรมองค์การ “ALROSMART: องค์การแห่งความน่าเชื่อถือ” โดยหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการพัฒนางานวิชาการ ได้แก่ **L-Learning and Development: การเรียนรู้และพัฒนา** หมายถึง เรียนรู้และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นตลอดเวลา เรียนรู้และพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องและกล้าเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และ **A-Ability: การมีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน** ซึ่งหมายถึงการมีความเชี่ยวชาญในงาน สามาถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจน การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้

ALROSMART สู่ ALRO ACADEMIC

จากวัฒนธรรมองค์การดังกล่าว เป็นที่มาของแนวนโยบายด้านการพัฒนางานวิชาการของ ส.ป.ก. ซึ่งนายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มอบแนวทางเพื่อการพัฒนางานด้านวิชาการของ ส.ป.ก. ในงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านการจัดทำแผนพัฒนาวิชาการ ส.ป.ก. พ.ศ. 2569 – 2570 ภายใต้นโยบาย “ACADEMIC” ประกอบด้วย 8 แนวทางสำคัญดังนี้

A: Achievement การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การทำงานวิชาการเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม บนพื้นฐานของความมุ่งมั่นเพื่อให้ได้ผลงานตามเป้าหมายที่เกิดประโยชน์ต่อองค์การและเกษตรกร รวมถึงการปรับปรุงพัฒนาผลงานและกระบวนการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

C: Coordination การทำงานร่วมกันภายในองค์การ หมายถึง ความร่วมมือของทุกหน่วยในองค์การในการทำงานวิจัยหรืองานเชิงวิชาการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดิน ซึ่งบางประเด็นต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และบางประเด็นจำเป็นต้องใช้องค์ความรู้จากสหวิชาการ เพื่อเป้าหมายร่วมกันในการบริหารจัดการที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่เกษตรกร

A: Applying Technology การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนงานวิชาการ และอีกนัยหนึ่งคือการศึกษาแนวทางในการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมมาเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดินและการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

D: Development การพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การให้ความสำคัญกับการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม เพื่อสนับสนุนภารกิจงานปฏิรูปที่ดินในทุกมิติ ทั้งงานบริหารจัดการที่ดิน งานพัฒนาพื้นที่และเกษตรกร การพัฒนาองค์การ รวมถึงประเด็นสากล ประเด็นระดับชาติ หรือแนวโน้มสถานการณ์และความท้าทายในอนาคต ที่อาจส่งผลต่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

E: External Funding การแสวงหาแหล่งทุนภายนอก หมายถึง การแสวงหาช่องทางและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนในการวิจัยจากหลากหลายหน่วยให้ทุน เพื่อนำมาดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาในเขตปฏิรูปที่ดินสอดคล้องกับนโยบายประเทศซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาการวิจัยโดยเฉพาะงานวิจัยที่นำมาซึ่งส่งผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

M: Manpower Development การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ หมายถึง ให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะด้านวิจัยและการทำงานวิชาการแก่บุคลากรในองค์การ เพื่อให้ ส.ป.ก. สามารถสร้างงานวิชาการที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อองค์การและเกษตรกร นำไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ที่ทันสมัย

I: Impact Contribution การส่งเสริมการนำผลงานวิชาการไปใช้ประโยชน์ หมายถึง การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โดยการส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีทั้งในองค์การและองค์ความรู้สมัยใหม่ไปขยายผลสู่การพัฒนาในระดับพื้นที่ เพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อองค์การและเกษตรกร นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

C: Collaboration การสร้างความร่วมมือด้านวิชาการ หมายถึง การแสวงหาความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งองค์การภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สร้างเครือข่ายในการทำงานเชิงวิชาการรวมถึงการสร้างความร่วมมือด้านวิชาการกับองค์การระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับงานด้านวิชาการและประโยชน์ต่อการทำงานวิชาการในระดับพื้นที่

ส่วนที่ 3 บริบทและสถานการณ์สำคัญต่อการปฏิรูปที่ดิน

3.1 สถานการณ์ แนวโน้ม และความท้าทายที่มีผลต่อการปฏิรูปที่ดิน

3.1.1 สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อนส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรม เมื่อยิ่งโลกร้อนขึ้น การเปลี่ยนแปลงของระบบภูมิอากาศก็จะมากขึ้นตามไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นความร้อนสุดขั้วที่เกิดขึ้นบ่อยและรุนแรงขึ้น และความแปรปรวนของสภาพอากาศที่ส่งผลให้เกิดภัยธรรมชาติ เช่น พายุ อุทกภัย ภัยแล้ง ความผันผวนของปริมาณฝนตกรายปี ข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาแสดงในคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ พบว่า ปริมาณฝนตกย้อนหลัง 40 ปี (พ.ศ. 2528 - 2567) มีปีที่ฝนตกมากกว่าปกติอยู่ทั้งสิ้น 9 ปี ปีที่ฝนตกอยู่ในเกณฑ์ปกติทั้งหมด 16 ปี และปีที่ฝนตกน้อยกว่าปกติ มีทั้งหมด 15 ปี[1] สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อการทำเกษตรกรรม ทั้งการผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมง รวมถึงระบบนิเวศเกษตร ภัยธรรมชาติก่อให้เกิดความเสียหายของพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงอุณหภูมิที่สูงขึ้นซึ่งส่งผลต่อแพร่กระจายของแมลงศัตรูพืช ส่งผลต่อความผันผวนของปริมาณผลผลิต การบริหารจัดการผลผลิตและการวางแผนคาดการณ์การผลิตของเกษตรกรทำได้ยากขึ้น[2] โดยเฉพาะเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินต้องพึ่งพาน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก เนื่องจากพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรน้ำฝน

3.1.2 ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับวิกฤต โดยสาเหตุของปัญหาความเสื่อมโทรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันหลายปัจจัย นับตั้งแต่การเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ขาดความรับผิดชอบ การใช้สารเคมีในกิจกรรมทางการเกษตร การบริหารจัดการทรัพยากรที่ไม่เหมาะสม และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ โดยสาเหตุดังกล่าวได้ส่งผลกระทบในหลายมิติ ได้แก่ ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าและการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวน เกิดการชะล้างและการพังทลายของดิน ปัญหาดินเสื่อมสภาพจากการใช้สารเคมี ปัญหามลพิษทางอากาศ เช่น หมอกควันและฝุ่นละออง PM2.5 โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือและเมืองใหญ่ รวมถึงผลกระทบด้านความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ และผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อาทิ ปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาวซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน หนึ่งในภารกิจสำคัญของ ส.ป.ก. คือการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรและผลกระทบของความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมต่อภาคการเกษตรและการดำรงชีพของเกษตรกร มีเป้าหมายในการเพิ่มศักยภาพพื้นที่เกษตรกรรมด้วยการพัฒนา

---

[1] คลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ (2568). รายงานสถานการณ์น้ำประเทศไทย ปี 2567. บทความออนไลน์. https://www.thaiwater.net/uploads/contents/current/YearlyReport2024/rain2.html

[2] สหประชาชาติ ประเทศไทย (2565). สาเหตุและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ. บทความออนไลน์. วันที่ 12 มีนาคม 2565. https://thailand.un.org/th/174652-สาเหตุและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น รวมถึงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ระบบนิเวศ ฟื้นฟูดิน และการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อลดปัญหาการเผาในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน โดยมีการนำหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มาปรับใช้กับการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ในหลายมิติ[3]

3.1.3 ความมั่นคงด้านอาหาร

อาหารเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ ซึ่งเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานของการดำรงชีวิตของมนุษย์และสัตว์ การมีปริมาณอาหารที่เพียงพอสำหรับการบริโภคถือเป็นหนึ่งในความหมายของความมั่นคงทางด้านอาหาร โดยหากพูดถึงความมั่นคงทางด้านอาหาร ไม่เพียงแต่หมายถึงการมีอาหารที่เพียงพอ แต่ยังคงต้องคำนึงถึง การเข้าถึงอาหาร ไม่ว่าจะด้วยกำลังซื้อหรือกลไกอื่น ๆ การใช้ประโยชน์หรือได้รับคุณค่าทางโภชนาการจากอาหาร และความมีเสถียรภาพที่สามารถมีอาหารตลอดเวลาไม่ว่าจะเกิด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ วิกฤตเศรษฐกิจ หรือความผันผวนของราคา ดังนั้น อาหารคือสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการเลี้ยงชีพของมนุษย์ สำหรับประเทศไทย จากรายงานของสำนักงานเศรษฐกิจและสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระบุว่า ประเทศไทยจัดเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งเพาะปลูกและผลิตอาหารได้หลากหลาย ทำให้เป็นประเทศที่จัดอยู่เกณฑ์ที่สูงสำหรับความมั่นคงทางด้านอาหาร โดยจากการจัดลำดับความมั่นคงทางอาหารของ The Economist Intelligence เมื่อปี 2019 คะแนนความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับ 52 แต่กลับพบว่า ในปี 2022 ไทยมีความมั่นคงทางด้านอาหารอยู่ในอันดับที่ 64 จากทั้งหมด 113 ประเทศ ทำให้เห็นว่า ไทยมีความพร้อมของการเข้าถึงอาหารแต่ยังคงมีความเสี่ยงกับประเด็นคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหารและความยั่งยืนจากการจัดการความเสี่ยงภัยพิบัติ ดังนั้น ไทยจะสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารได้อย่างไร เพื่อปรับตัวให้สอดรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ทั้งแหล่งเพาะปลูกหรือผลิต สภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ การเพิ่มขึ้นของประชากร และวิกฤติเศรษฐกิจ[4]

อย่างไรก็ตาม การจัดการระบบความมั่นคงทางอาหารไม่ได้คำนึงถึงขั้นกลางน้ำและปลายน้ำเท่านั้นแต่ยังคงคำนึงถึงต้นน้ำของการผลิต โดยส่วนสำคัญที่อยู่ต้นน้ำ คือ ทรัพยากรที่ดิน ซึ่งเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญทั้งเป็นแหล่งเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งหากไม่มีที่ดินที่เหมาะสมและมีคุณภาพ หรือพื้นที่เพาะปลูกลดลง ย่อมส่งผลต่อการผลิตอาหารที่ดี และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร โดยพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินถือเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในการผลิตอาหาร เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ถูกกำหนดไว้ให้เป็นเขตพื้นที่เพื่อเกษตรกรรม นับว่าเป็นพื้นที่ที่มีส่วนสำคัญในการผลิตอาหารให้กับคนไทยทั้งประเทศ อย่างไรก็ดี พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินยังคงมีความท้าทายในการผลิตเนื่องจากสภาพของพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลจากเขตชลประทาน คุณภาพของดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ที่เหมาะแก่การเพาะปลูกพืช รวมถึงการขยายตัวของพื้นที่เมืองที่อาจทำให้พื้นที่การเพาะปลูกหายไป ดังนั้น การปรับตัวและการคุ้มครองเพื่อรักษาซึ่งที่ดินสำหรับเป็นแหล่งผลิตอาหารยังคงเป็นความท้าทายของ ส.ป.ก. และเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดิน ในการจัดการการผลิตเพื่อความยั่งยืนและความมั่นคงทางอาหาร

---

[3] สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2567. แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.

[4] ณัฐวัศ ยงประเดิม. (2567). SDG Updates | ‘อู่ข้าวอู่น้ำ’ มายาคติความมั่นคงทางอาหารของไทย: สำรวจสถานการณ์และความท้าทายที่เกิดขึ้น. สืบค้น สิงหาคม 2568, จาก https://www.sdgmove.com/2024/08/07/sdg-updates-food-security-in-thailand/

3.1.4 สถานการณ์เกษตรกรสูงวัย

ปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ มีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปคิดเป็นกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และกว่าร้อยละ 14 มีอายุ 65 ปีขึ้นไป สำหรับภาคการเกษตรเองก็ประสบปัญหาเกษตรกรสูงวัย โดยพบว่า แรงงานภาคเกษตรกว่าร้อยละ 43.36 เป็นแรงงานสูงวัย (อายุ 50 – 64 ปี) มีแรงงานวัยกลางคน (อายุ 30 – 49 ปี) และแรงงานรุ่นใหม่ (อายุ 15 – 29 ปี) เพียงร้อยละ 33.11 และ 23.53 ตามลำดับ โดยในปี 2562 – 2566 แรงงานสูงวัยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นถึงเฉลี่ยร้อยละ 2.16 ต่อปี และแรงงานวัยกลางคนและแรงงานรุ่นใหม่กลับมีแนวโน้มลดลงเฉลี่ยร้อยละ 3.95 และ 2.49 ต่อปี ตามลำดับ สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อโครงการสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงประสิทธิภาพการผลิตของภาคเกษตรกรรมของประเทศ[5]

3.1.5 การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมภาคการเกษตร

จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลให้การประกอบเกษตรกรรมเกิดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติมากขึ้น ผนวกกับสถานการณ์เกษตรกรสูงวัย รูปแบบการทำการเกษตรของประเทศไทยจึงมีแนวโน้มปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรแบบดั้งเดิมเป็นเกษตรสมัยใหม่ เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการทำเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) ซึ่งนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมด้านเซ็นเซอร์ระบบ IoT (Internet of Things) รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้เพื่อลดความเสี่ยงจากสภาพอากาศที่แปรปรวนและแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ตัวอย่างของเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ อาทิ โดรนเพื่อการเกษตรสำหรับบินสำรวจเก็บข้อมูลพื้นที่ หว่านเมล็ด หรือพ่นยา เครื่องจักรกลการเกษตร เช่น แทรกเตอร์ รถขุด รถเกี่ยวนวดข้าว การใช้ที่เทคโนโลยี IoT เพื่อเก็บข้อมูล วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลสภาพแวดล้อม สำหรับการให้น้ำ ปุ๋ย หรือยาฆ่าแมลง ในปริมาณที่เหมาะสม ช่วยประหยัดทรัพยากรทางการเกษตร การพัฒนาระบบคาดการณ์การเพาะปลูกล่วงหน้าเพื่อช่วยตัดสินใจ (Predictive Analytic) ระบบจัดการโรงเรือนอัตโนมัติ (Greenhouse Automation) ติดตามและควบคุมสภาพแวดล้อมในการเพาะปลูกภายในโรงเรือน เช่น การไหลเวียนอากาศ ความชื้น แสง สรุปข้อมูลภาพรวมภายในโรงเรือนได้อัตโนมัติ เป็นต้น[6] ดังนั้น ส.ป.ก. ซึ่งมีอีกหนึ่งภารกิจสำคัญในการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร จึงจำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้สามารถเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมภาคการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิต ยกระดับสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง ทั้งยังเป็นการดึงดูดเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เข้าสู่ภาคเกษตรกรรมด้วย

3.1.6 การขยายตัวของเมือง

การขยายตัวของชุมชนเมืองเกิดขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้มีความต้องการพื้นที่เพื่อรองรับการประกอบกิจกรรมหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มากขึ้น เช่น ระบบสาธารณูปโภค - สาธารณูปการ โครงข่ายคมนาคม เป็นต้น ซึ่งการขยายตัวของชุมชนเมืองส่งผลกระทบต่อพื้นที่

---

[5] สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2567, 25 กันยายน). *สถานการณ์แรงงานภาคเกษตร ปี 2566*. [อินโฟกราฟฟิก] เฟสบุ๊ก สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. https://www.facebook.com/photo.php?fbid= 821098200186609&id=100068593080212&set=a.237750935188008)

[6] บริษัทสยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด (2567). *Smart Farm คืออะไร การทำเกษตรอัจฉริยะ ควบคุมด้วยเทคโนโลยี*. บทความออนไลน์. วันที่ 5 มิถุนายน 2567. https://kas.siamkubota.co.th/ knowledge/ประเภทองค์ความรู้/องค์ความรู้ทั่วไป/smart-farm/

การเกษตรทั้งในด้านขนาดพื้นที่ทำการเกษตรที่ลดลง การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน รูปแบบการผลิตจากการผลิตเพื่อใชในครัวเรือนเป็นการผลิตแบบอุตสาหกรรม และสภาพแวดล้อมโดยรอบในการทำการเกษตร โดยการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเมือง มักจะเริ่มจากพื้นที่แถบชานเมืองที่เป็นรอยต่อระหว่างพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่เมือง เพราะพื้นที่เกษตรกรรมถูกมองว่าเป็นพื้นที่ว่าง[7] และการขยายตัวตามแนวถนนที่ส่งผลต่อราคาที่ดินที่สูงขึ้น ซึ่งอาจเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขายที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดินกลายสภาพจากแหล่งเกษตรกรรมเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย แหล่งพาณิชยกรรม หรือโรงงานอุตสาหกรรม อีกทั้ง การขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ มลพิษทางน้ำอันเกิดจากการทิ้งน้ำเสียจากบ้านเรือนหรือโรงงานสู่แม่น้ำลำคลอง การคมนาคมขนส่งทางน้ำ การทิ้งขยะมูลฝอยลงสู่แหล่งน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำหลักในการทำการเกษตรเช่นเดียวกัน ทำให้แปลงเกษตรและผลผลิตอาจได้รับความเสียหายได้[8]

สำหรับภาคการเกษตร เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินประสบปัญหาจากการขาดแคลนที่ดินในการทำการเกษตรหรือที่ดินที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมืองมาโดยตลอด ส่งผลให้เกษตรกรจำเป็นต้องมีการปรับตัวต่อการขยายตัวของชุมชนเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป โดยอาจปรับรูปแบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้น ผลผลิตมีคุณภาพและมีมูลค่าสูงขึ้น ภายใต้พื้นที่การเกษตรที่ลดลงเพื่อให้รองรับต่อความต้องการของผู้บริโภคได้[9] หรืออาจปรับเปลี่ยนเป็นการผลิตแบบปลอดสาร การผลิตในรูปแบบเกษตรอินทรีย์ หรือการปลูกพืชที่หลากหลายเพื่อให้มีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ทั้งนี้ การขยายตัวของชุมชนเมืองอาจเป็นโอกาสและแรงปลักดันให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้เรียนรู้และพัฒนารูปแบบการผลิตที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนโดยรอบ อาจเน้นการทำการเกษตรแบบผสมผสานหรือเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาสินค้าเกษตรให้มีความหลากหลายและเพิ่มมูลค่าด้วยการแปรรูปผลผลิต รวมถึงการส่งเสริมให้สินค้าเกษตรมีมาตรฐานและเป็นที่น่าเชื่อถือของผู้บริโภค[10]

3.2 บริบทและสถานการณ์การปฏิรูปที่ดินของประเทศไทย

3.2.1 ภารกิจและอำนาจหน้าที่

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มีภารกิจเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกรได้มีที่ทำกินเพื่อยังชีพอย่างพอเพียงและยั่งยืน โดยการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินที่มิได้ทำประโยชน์ใน

---

[7] ธนาศรี สัมพันธารักษ์. (2546). *ผลกระทบจากการพัฒนาและการขยายตัวของเมืองที่มีต่อพื้นที่เกษตรกรรมชานเมือง: กรณีศึกษาชุมชนเกษตรบางรักน้อย จังหวัดนนทบุรี*. เรื่องเต็มการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 41: สาขาวิศวกรรมศาสตร์และสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 41. (หน้า 597 - 606). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

[8] นิรมล แก้วกัลยา. (2567). การปรับตัวต่อการขยายตัวของชุมชนของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. *Fast Forward to The Future 49 ปี ส.ป.ก. พลิกโฉม เพิ่มมูลค่า มุ่งสู่อนาคตที่ยั่งยืน เอกสารวิชาการลำดับที่ 160*. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

[9] สุพรรณิการ์ ศุภทรัพย์ จุฑาทิพย์ เฉลิมผล รุจ ศิริสัญลักษณ์ บุศรา ลิ้มนิรันดร์กุล และสุกิจ กันจินะ. (2562). *การปรับตัวของเกษตรกรรายย่อยต่อผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองในจังหวัดเชียงใหม่*. วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร 37(1): 94-105.

[10] สำนักวิชาการและแผนงาน. (2567). *แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)*. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ และสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเข้าทำประโยชน์ และให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง

2) ดำเนินการจัดหาที่ดินเอกชนและที่ดินของรัฐ เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ ตลอดจนการจัดที่อยู่อาศัย การให้กรรมสิทธิ์ และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม รวมทั้งการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้านการปฏิรูปที่ดินและวิชาการด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

3) ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกการใช้ประโยชน์ พัฒนาประสิทธิภาพการใช้ที่ดินการบริหารจัดการทรัพยากรการผลิต ฟื้นฟูสภาพแวดล้อม และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

4) บริหารกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและค่าใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดิน การบริหารจัดการที่ดินของรัฐ การให้กู้ยืมเงินสำหรับการพัฒนาอาชีพ รายได้รวมตลอดถึงการใช้เงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรมิให้สูญเสียสิทธิในที่ดิน รวมทั้งการจัดทำสารบบที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

3.2.2 การถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

จากข้อมูลการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินสะสม ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2568 ประมวลผลโดย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก. พบว่า ส.ป.ก. จัดที่ดินเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว 2,317,583 ราย เนื้อที่ 35,650,849 ไร่ เนื้อที่ถือครองเฉลี่ยทั้งประเทศเท่ากับ 15.38 ไร่ต่อราย ซึ่งมีขนาดเล็กกว่าเนื้อที่การถือครองทางการเกษตรเฉลี่ยของประเทศไทยซึ่งมีขนาดประมาณ 17.4 ไร่ต่อราย[11] นอกจากจัดที่ดินทำกินหรือที่ดินเกษตรกรรมให้เกษตรกรแล้ว ส.ป.ก. ยังดำเนินการจัดที่ดินประเภทอื่น อาทิ ที่ดินชุมชน ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ที่ดินเพื่อประกอบกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน และที่ดินเพื่อกิจการพลังงาน การแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และประโยชน์สาธารณะของประเทศให้แก่เกษตรกร หน่วยงาน หรือบุคคลทั่วไปอีกด้วย

ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จากข้อมูลสรุปการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ณ เดือนมิถุนายน 2567 ประมวลผลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ด้วยข้อมูลการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน โดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก. พบว่า พื้นที่เกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นพื้นที่นาข้าวประมาณ 8.68 ล้านไร่ รองลงมาได้แก่ ยางพารา มันสำปะหลัง และอ้อย มีเนื้อที่ 8.18, 6.40 และ 6.25 ล้านไร่ ตามลำดับ ที่เหลือเป็นพืชอื่น เช่น ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไม้ผล เกษตรกรผสมผสาน เป็นต้น รวมถึงการทำปศุสัตว์และประมงด้วย

---

[11] สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2567). *สำมะโนการเกษตร พ.ศ. 2566 ทั่วราชอาณาจักร*. กองสถิติเศรษฐกิจ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/title_presentation/2024/20241107113240_99706.pdf

3.2.3 โครงสร้างอายุของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ข้อมูลจากการประมวลผลของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก. ณ วันที่ 24 เมษายน 2568 พบว่า เกษตรกรที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมีอายุเฉลี่ย 59 ปี โดยเกษตรกรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมีจำนวนสูงถึง 1,338,506 ราย หรือประมาณร้อยละ 52.70 % ของเกษตรกรที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมด และมีเนื้อที่ถือครองรวมประมาณ 19.48 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 56.33 ของเนื้อที่ถือครองทั้งหมด ในขณะที่แรงงานอายุน้อย (อายุต่ำกว่า 40 ปี) มีเพียง 120,916 ราย หรือประมาณร้อยละ 4.76 ของเกษตรกรที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมด และมีเนื้อที่ถือครองรวมเพียงประมาณ 1.55 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.49 ของเนื้อที่ถือครองทั้งหมดเท่านั้น จะเห็นได้ว่า ส.ป.ก. ประสบปัญหาสำคัญของเกษตรกรสูงอายุ ซึ่งอาจนำมาซึ่งการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพียงบางส่วนตามกำลังที่สามารถทำได้หรือไม่ทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเอง อีกทั้ง เกษตรกรสูงวัยมักมีข้อจำกัดด้านทักษะในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร ส่งผลถึงประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3.2.4 สถานการณ์เศรษฐกิจครัวเรือนของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

จากข้อมูลผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจ และสังคมครัวเรือนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ปีการผลิต 2566 พบว่า เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย จำนวน 321,142.60 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เป็นรายได้ทางการเกษตรเฉลี่ย จำนวน 187,352.32 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านรายจ่าย พบว่า เกษตรกรมีรายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย จำนวน 214,931.75 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เป็นรายจ่ายทางการเกษตรเฉลี่ย จำนวน 68,036.92 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ทั้งนี้ เกษตรกรมีรายได้สุทธิครัวเรือนเฉลี่ย จำนวน 104,414.76 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยเป็นรายได้สุทธิทางการเกษตรเฉลี่ย จำนวน 104,690.81 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

ด้านหนี้สินครัวเรือนของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 73.3 มีหนี้สินครัวเรือน โดยมีหนี้สินเฉลี่ย จำนวน 382,807.93 บาทต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินเพื่อการเกษตร จำนวน 345,063.89 บาทต่อครัวเรือน และเป็นหนี้สินนอกภาคการเกษตร จำนวน 242,908.50 บาทต่อครัวเรือน ปัญหาด้านหนี้สินของเกษตรกรส่วนใหญ่เกิดจากการทำการเกษตร อาทิ ต้นทุนการทำการเกษตรที่สูง ราคาผลผลิตตกต่ำ และได้ผลผลิตน้อยลง ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้น้อยหรือมีรายได้ไม่สม่ำเสมอตลอดทั้งปี[12]

3.2.5 การปรับปรุงกฎหมายของ ส.ป.ก.

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. 2518 และมีการปรับปรุงล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2532 ซึ่งนับเป็นเวลากว่า 30 ปีแล้ว ซึ่งมีบางประเด็นที่ไม่ชัดเจน ยังไม่มีระเบียบมารองรับ รวมทั้งบางบทบัญญัติไม่สามารถตอบสนองต่อบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และกลายเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมส่งผลให้องค์การและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเสียผลประโยชน์อันพึงได้รับ ด้วยเหตุนี้ ส.ป.ก. จึงได้ยกร่าง พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม พ.ศ. ... ขึ้นทั้งฉบับ โดยมีหลักการสำคัญ เช่น การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน การเสริมมาตรการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม การเพิ่มศักยภาพการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และมีการใช้มาตรการทางปกครองแทนบทกำหนดโทษเดิม เป็นต้น

---

[12] สำนักวิชาการและแผนงาน (2657). *การสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดิน ภาวะเศรษฐกิจ และสังคมครัวเรือนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ปีการผลิต 2566.* https://alro.go.th/th/research_plan/category/article-category-3-48?cid=12068

ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาร่างฯ เพื่อเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรกรและสหกรณ์ ซึ่งหากร่างกฎหมายได้รับการประกาศใช้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายด้าน ทั้งการสร้างรายได้และความมั่นคงแก่เกษตรกร การพัฒนาพื้นที่ให้มีมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ส.ป.ก. ยังได้ดำเนินการปรับปรุงเอกสารสิทธิหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือ ส.ป.ก. 4-01 เป็น “โฉนดเพื่อการเกษตร” ตามนโยบายของรัฐบาลในการยกระดับสิทธิการถือครองเพื่อเพิ่มมูลค่าที่ดินและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อสร้างรายได้และความมั่นคงในชีวิต รวมถึงการออกกฎ ระเบียบ อีกหลายฉบับ เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง เพื่อประโยชน์ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินและเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

ส่วนที่ 4 สถานการณ์ด้านวิชาการของ ส.ป.ก.

4.1 ผลการดำเนินงานวิชาการ

จากฐานข้อมูลผลงานวิชาการ ส.ป.ก. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 เป็นต้นมา พบว่า ส.ป.ก. ดำเนินการออกเอกสารวิชาการแล้วจำนวนรวมทั้งสิ้น 422 ฉบับ แบ่งเป็นเอกสารวิจัย จำนวน 252 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 59.7 เอกสารวิชาการ จำนวน 162 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 38.4 และเอกสารปฏิรูปที่ดิน จำนวน 8 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 1.9 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2568) ทั้งนี้ หากจำแนกประเภทเอกสารวิชาการตามขอบเขตแนวทางการวิจัยและบริหารงานวิจัย 5 ปี พ.ศ. 2563 – 2567 พบว่า เอกสารวิชาการส่วนใหญ่เป็นการวิจัยและนวัตกรรมสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 391 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 92.7 ซึ่งเป็นเอกสารวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัยด้านการจัดที่ดิน การพัฒนาพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาเกษตรกรรมและภาคเกษตรกรรม ส่วนที่เหลือเป็นการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมสนับสนุนการพัฒนาองค์การ จำนวน 30 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 7.1 อาทิ เอกสารวิชาการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การบริหารงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ มีเอกสารวิชาการที่เป็นการสร้างและพัฒนานักวิจัยและบริหารงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ จำนวน 1 เล่ม ได้แก่ เอกสารปฏิรูปที่ดิน ฉบับที่ 4 คู่มือการจัดทำเอกสารวิชาการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดย อาทิตยา พองพรหม

4.2 บุคลากรด้านวิชาการ

4.2.1 บุคลากรด้านวิชาการตามโครงสร้างองค์การ

ตามโครงสร้างองค์การ ส.ป.ก. มีบุคลากรด้านวิชาการตามตำแหน่ง ประกอบด้วย ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 ตำแหน่ง ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดที่ดิน ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการธุรกิจการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนาระบบการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน และผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดสำนักต่าง ๆ มีหน้าที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของ ส.ป.ก. รวมถึงการศึกษา วิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของ ส.ป.ก. เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานปฏิรูปที่ดินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ส.ป.ก. ยังมีกลุ่มงานด้านวิชาการภายใต้สำนัก/กอง โดยมีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านวิชาการที่กำหนดไว้ตามภารกิจของแต่ละสำนัก/กอง จำนวน 7 กลุ่มงาน ได้แก่ (1) กลุ่มยุทธศาสตร์และวิชาการด้านการบริหารงานบุคคล กองการเจ้าหน้าที่ (2) กลุ่มวิชาการกฎหมาย สำนักกฎหมาย (3) กลุ่มวิชาการและแผนงานจัดที่ดิน สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน (4) กลุ่มวิชาการมาตรฐานแผนที่ สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน (5) กลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน สำนักบริหารกองทุน (6) กลุ่มวิจัยและพัฒนาเครื่องจักรกลการเกษตร สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน และ (7) กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน สำนักวิชาการและแผนงาน ทั้งนี้ ส.ป.ก. ยังมีบุคลากรในตำแหน่งงานด้านวิชาการ ระดับปฏิบัติการ/ชำนาญการ/ชำนาญการพิเศษ อาทิ นักวิชาการปฏิรูปที่ดิน นักวิชาการแผนที่ภาพถ่าย นักวิชาการคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ตามโครงสร้างองค์การ ดังนี้

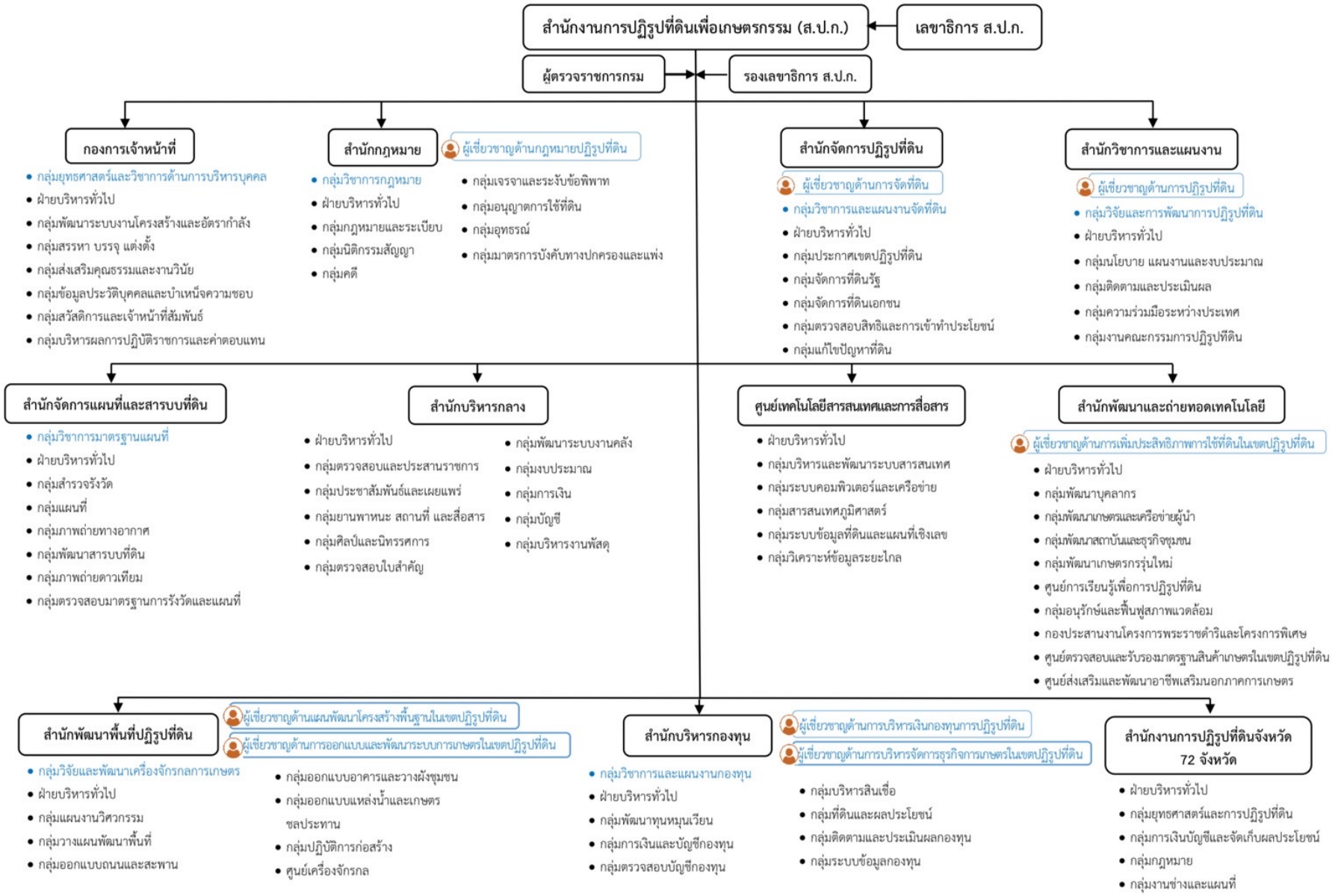
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
เลขาธิการ ส.ป.ก.
ผู้ตรวจราชการกรม
รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
กองการเจ้าหน้าที่
กลุ่มยุทธศาสตร์และวิชาการด้านการบริหารบุคคล
ฝ่ายบริหารทั่วไป
กลุ่มพัฒนาระบบงานโครงสร้างและอัตรากำลัง
กลุ่มสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง
กลุ่มส่งเสริมคุณธรรมและงานวินัย
กลุ่มข้อมูลประวัติบุคคลและบำเหน็จความชอบ
กลุ่มสวัสดิการและเจ้าหน้าที่สัมพันธ์
กลุ่มบริหารผลการปฏิบัติราชการและค่าตอบแทน
สำนักกฎหมาย
ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน
กลุ่มวิชาการกฎหมาย
ฝ่ายบริหารทั่วไป
กลุ่มกฎหมายและระเบียบ
กลุ่มนิติกรรมสัญญา
กลุ่มคดี
กลุ่มเจรจาและระงับข้อพิพาท
กลุ่มอนุญาตการใช้ที่ดิน
กลุ่มอุทธรณ์
กลุ่มมาตรการบังคับทางปกครองและแพ่ง
สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดที่ดิน
กลุ่มวิชาการและแผนงานจัดที่ดิน
ฝ่ายบริหารทั่วไป
กลุ่มประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน
กลุ่มจัดการที่ดินรัฐ
กลุ่มจัดการที่ดินเอกชน
กลุ่มตรวจสอบสิทธิและการเข้าทำประโยชน์
กลุ่มแก้ไขปัญหาที่ดิน
สำนักวิชาการและแผนงาน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน
กลุ่มวิจัยและการพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน
ฝ่ายบริหารทั่วไป
กลุ่มนโยบาย แผนงานและงบประมาณ
กลุ่มติดตามและประเมินผล
กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ
กลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน
กลุ่มวิชาการมาตรฐานแผนที่
ฝ่ายบริหารทั่วไป
กลุ่มสำรวจรังวัด
กลุ่มแผนที่
กลุ่มภาพถ่ายทางอากาศ
กลุ่มพัฒนาสารบบที่ดิน
กลุ่มภาพถ่ายดาวเทียม
กลุ่มตรวจสอบมาตรฐานการรังวัดและแผนที่
สำนักบริหารกลาง
ฝ่ายบริหารทั่วไป
กลุ่มตรวจสอบและประสานราชการ
กลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
กลุ่มยานพาหนะ สถานที่ และสื่อสาร
กลุ่มศิลป์และนิทรรศการ
กลุ่มตรวจสอบใบสำคัญ
กลุ่มพัฒนาระบบงานคลัง
กลุ่มงบประมาณ
กลุ่มการเงิน
กลุ่มบัญชี
กลุ่มบริหารงานพัสดุ
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ฝ่ายบริหารทั่วไป
กลุ่มบริหารและพัฒนาระบบสารสนเทศ
กลุ่มระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่าย
กลุ่มสารสนเทศภูมิศาสตร์
กลุ่มระบบข้อมูลที่ดินและแผนที่เชิงเลข
กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลระยะไกล
สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
ฝ่ายบริหารทั่วไป
กลุ่มพัฒนาบุคลากร
กลุ่มพัฒนาเกษตรและเครือข่ายผู้นำ
กลุ่มพัฒนาสถาบันและธุรกิจชุมชน
กลุ่มพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่
ศูนย์การเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปที่ดิน
กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อม
กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ
ศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตร
สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน
ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนาระบบการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน
กลุ่มวิจัยและพัฒนาเครื่องจักรกลการเกษตร
ฝ่ายบริหารทั่วไป
กลุ่มแผนงานวิศวกรรม
กลุ่มวางแผนพัฒนาพื้นที่
กลุ่มออกแบบถนนและสะพาน
กลุ่มออกแบบอาคารและวางผังชุมชน
กลุ่มออกแบบแหล่งน้ำและเกษตรชลประทาน
กลุ่มปฏิบัติการก่อสร้าง
ศูนย์เครื่องจักรกล
สำนักบริหารกองทุน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการธุรกิจการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน
กลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน
ฝ่ายบริหารทั่วไป
กลุ่มพัฒนาทุนหมุนเวียน
กลุ่มการเงินและบัญชีกองทุน
กลุ่มตรวจสอบบัญชีกองทุน
กลุ่มบริหารสินเชื่อ
กลุ่มที่ดินและผลประโยชน์
กลุ่มติดตามและประเมินผลกองทุน
กลุ่มระบบข้อมูลกองทุน
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด 72 จังหวัด
ฝ่ายบริหารทั่วไป
กลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน
กลุ่มการเงินบัญชีและจัดเก็บผลประโยชน์
กลุ่มกฎหมาย
กลุ่มงานช่างและแผนที่

4.2.2 เครือข่ายนักวิจัยภายในองค์การ

จากฐานข้อมูลนักวิจัย ส.ป.ก. ซึ่งประกอบด้วยเครือข่ายบุคลากรด้านวิชาการ ซึ่งเป็นหรือเคยเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยหรือผู้ร่วมวิจัยในโครงการวิจัยของหน่วยงาน และยังปฏิบัติราชการสังกัด ส.ป.ก. อยู่จนถึงปัจจุบัน รวบรวมข้อมูลโดยกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน สำนักวิชาการและแผนงาน พบว่า ส.ป.ก. มีเครือข่ายนักวิจัยกระจายอยู่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมจำนวนทั้งสิ้น 101 ราย แบ่งเป็นบุคลากรสังกัด ส.ป.ก.ส่วนกลาง จำนวน 48 ราย และสังกัด ส.ป.ก.จังหวัด จำนวน 53 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2568)

4.3 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานวิชาการ

จากการระดมความคิดเห็นของบุคลากรด้านวิชาการของ ส.ป.ก. ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงานด้านวิชาการขององค์การในปัจจุบัน สามารถจำแนกปัญหาสำคัญออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

4.3.1 ด้านแผนงานและงบประมาณ

การกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านวิชาการในระยะยาวยังไม่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากยังไม่มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ด้านวิชาการที่มีเป้าหมายชัดเจน และยังไม่มีแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในการสร้างผลงานวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งที่ผ่านมา ส.ป.ก. ยังไม่ได้กำหนดงบประมาณสำหรับการวิจัยโดยเฉพาะ การวิจัยส่วนใหญ่เน้นการศึกษาที่สอดคล้องกับโครงการตามแผนงานงบประมาณที่ได้การจัดสรรเดิม ส่งผลให้การดำเนินโครงการวิจัยยังมีข้อจำกัดในด้านการกำหนดประเด็นวิจัยเชิงรุกที่อาจส่งผลต่อการปฏิรูปที่ดิน โดยเฉพาะการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร นอกจากนี้ การดำเนินงานด้านวิชาการที่ผ่านมายังไม่ได้เชื่อมโยงกับบริบทปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อการจัดทำแผนงานด้านวิชาการ อาทิ การกำหนดหัวข้อหรือประเด็นการวิจัย และการกำหนดกลุ่มเป้าหมายดำเนินการ เป็นต้น

4.3.2 ด้านบุคลากร

บุคลากรด้านวิชาการส่วนใหญ่จำเป็นต้องปฏิบัติงานตามภารกิจหลักซึ่งมักเน้นงานเชิงปฏิบัติโดยเฉพาะบุคลากรส่วนภูมิภาคซึ่งต้องทำงานในพื้นที่ ส่งผลให้มีข้อจำกัดด้านเวลาในการทำผลงานวิชาการหรืองานวิจัยเชิงลึก นอกจากนี้ บุคลากรรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการวิจัยและการจัดทำผลงานวิชาการ ในขณะที่การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านวิชาการยังไม่เพียงพอและต่อเนื่อง ทั้งยังขาดกระบวนการถ่ายทอดความรู้หรือเวทีแลกเปลี่ยนทางวิชาการ เมื่อประกอบกับความไม่ชัดเจนด้านแผนงาน งบประมาณ และเส้นทางความก้าวหน้าในสายงานวิชาการ จึงทำให้บุคลากรบางส่วนไม่เห็นความสำคัญและไม่มีแรงจูงใจในการทำผลงานทางวิชาการเท่าที่ควร ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการขององค์การ

4.3.3 ด้านสารสนเทศและการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

ส.ป.ก. ยังขาดฐานข้อมูลหรือระบบสืบค้นผลงานวิชาการที่ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และเข้าถึงได้ง่าย ทำให้ยากต่อการนำผลงานวิชาการไปใช้ประโยชน์เพื่อสนับสนุนการวางแผนและการตัดสินใจในเชิงนโยบาย รวมถึงการเชื่อมโยงกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการเกษตรไปยังเกษตรกร นอกจากนี้ รูปแบบการสื่อสาร

และเผยแพร่ผลงานวิชาการ อาจยังไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลาย ทำให้เกิดช่องว่างในการเข้าถึงองค์ความรู้ รวมทั้งยังขาดระบบการติดตามและประเมินผลการนำผลงานวิชาการไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับผลลัพธ์และผลกระทบ

4.3.4 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการกับหน่วยงานอื่น

ส.ป.ก. ยังขาดการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ ทั้งในเชิงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การวิจัยร่วมในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน และการเข้าถึงแหล่งทุนวิจัย กับหน่วยงานภายนอก อาทิ หน่วยงานภาครัฐด้านการวิจัยภาคการเกษตร สถาบันการศึกษา หน่วยงานผู้ดูแลทุนวิจัย ทำให้การพัฒนาผลงานวิชาการเพื่อสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดินยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

4.4 ความคาดหวังของบุคลากรต่อการดำเนินงานด้านวิชาการ

จากการระดมความคิดเห็นของบุคลากรด้านวิชาการของ ส.ป.ก. ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ เกี่ยวกับความคาดหวังต่อการดำเนินงานด้านวิชาการขององค์การ พบประเด็นสำคัญ 4 ด้าน ที่บุคลากรในองค์การคาดหวังให้เกิดขึ้นในการดำเนินงานด้านวิชาการ รวมถึงภาพในอนาคตของงานวิชาการขององค์การ ดังนี้

4.4.1 ความคาดหวังต่อผลงานทางวิชาการ

ในสถานการณ์และบริบทที่มีความท้าทายมากขึ้น การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีความจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป ทั้งการดำเนินงานในด้านการจัดที่ดินทำกิน การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม การพัฒนาพื้นที่ และการพัฒนาเกษตรกร องค์ความรู้เชิงวิชาการต่าง ๆ จึงมีบทบาทสำคัญเพื่อสนับสนุนให้การปฏิรูปที่ดินสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลักษณะผลงานทางวิชาการที่บุคลากรในองค์การคาดหวัง ได้แก่ 1) ผลงานวิชาการเชิงรุก คือ งานวิชาการในประเด็นสากลหรือแนวโน้มในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อการปฏิรูปที่ดิน เพื่อประโยชน์ในการวางแนวทางนโยบายและแผนงานหรือการปรับตัวขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานข้อมูลวิเคราะห์เชิงวิชาการ 2) ผลงานวิชาการเชิงแก้ไข คือ งานวิชาการที่มีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งปัญหาด้านพื้นที่ ด้านการทำเกษตร รวมถึงปัญหาในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานวิชาการเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปใช้ได้จริง ตรงตามความต้องการขององค์การ และ 3) ผลงานวิชาการเชิงพัฒนา ที่มีเป้าหมายเพื่อยกระดับงานปฏิรูปที่ดิน อาทิ การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องจักรกลการเกษตร การพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตลอดห่วงโซ่ เช่น การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน การพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ การพัฒนาการตลาด เป็นต้น รวมถึงการถอดบทเรียนต้นแบบความสำเร็จเพื่อนำไปขยายผลในพื้นที่อื่น และการพัฒนาองค์การด้วย

4.4.2 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านวิชาการ

บุคลากร ส.ป.ก. เป็นหนึ่งกลไกหลักในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. โดยเฉพาะในปัจจุบันที่นโยบายด้านการจัดสรรที่ดินทำกินเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ส่งผลต่อการจัดสรรเวลาในการทำงานด้านวิชาการ เช่น งานวิจัย การจัดการความรู้ อย่างไรก็ตาม จากการระดมความเห็น พบว่า บุคลากร ส.ป.ก. มองว่าการทำงานวิชาการหรืองานวิจัยเป็นเรื่องยากและต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญสูง ในขณะที่การพัฒนาทักษะด้านวิชาการของ ส.ป.ก. ไม่เข้มข้นเท่าในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งส่งผลให้บุคลากรขาดความชำนาญด้านการวิจัยและ

ทักษะการเขียนผลงานวิชาการ ดังนั้น จึงคาดหวังให้ ส.ป.ก. มุ่งเน้นการพัฒนาและส่งเสริมทักษะด้านวิชาการให้แก่บุคลากรในองค์การ การสร้างกลไกที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงเพื่อแนะนำให้คำปรึกษา การสร้างสรรค์เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยให้การทำงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถผลิตผลงานวิชาการเพื่อการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างทันท่วงทีและครอบคลุมในทุกมิติของงาน ส.ป.ก.

4.4.3 การเผยแพร่ผลงานและการนำไปใช้ประโยชน์

อีกหนึ่งประเด็นคาดหวังที่สำคัญของบุคลากร คือ การเผยแพร่ผลงานวิชาการของ ส.ป.ก. ซึ่งเห็นว่าสำนักวิชาการและแผนงานควรมุ่งเน้นการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) รวบรวม จัดหมวดหมู่และเผยแพร่องค์ความรู้และผลงานทางวิชาการของบุคลากรในองค์การ เพื่อให้บุคลากร และผู้ที่สนใจ สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์สามารถนำผลงานทางวิชาการไปใช้ให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบเชิงบวกได้ ทั้งนี้ การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานควรนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลายเข้าถึงได้ง่าย เช่น การเผยแพร่ในรูปแบบเอกสารและช่องทางออนไลน์ นอกจากนี้ เห็นควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณะ อาทิ การจัดทำบทความวิจัยหรือบทความวิชาการเพื่อตีพิมพ์ในวารสารระดับประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะสร้างผลกระทบและเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มนักวิจัย กลุ่มเกษตรกร และบุคคลทั่วไปที่ต้องการศึกษาและทราบเรื่องราวเกี่ยวกับ ส.ป.ก. ได้มากขึ้น รวมถึงส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การประชุมวิชาการเผยแพร่ผลงานวิจัยขององค์การ เพื่อเป็นเวทีเผยแพร่ผลงานวิชาการและสร้างการรับรู้ต่อสาธารณะ ทั้งยังช่วยพัฒนาและสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรด้านวิชาการอีกทางหนึ่ง

4.4.4 การเป็นศูนย์กลางองค์ความรู้เพื่อขับเคลื่อนงานปฏิรูปที่ดินอย่างเป็นเอกภาพ

ในภาพรวม บุคลากร ส.ป.ก. คาดหวังให้สำนักวิชาการและแผนงานเป็นศูนย์กลางขององค์ความรู้เพื่อการขับเคลื่อนงานปฏิรูปที่ดิน เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การพัฒนาด้านงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บุคลากร ส.ป.ก. ยังเห็นว่า การขับเคลื่อนงานด้านวิชาการนั้น จำเป็นต้องขับเคลื่อนร่วมกันทั้งองค์การอย่างเป็นเอกภาพ ทั้งสำนักวิชาการและแผนงานที่รับผิดชอบภารกิจด้านการศึกษาวิจัยโดยตรง บุคลากรส่วนกลางในกลุ่มภารกิจงานด้านวิชาการซึ่งเข้าถึงข้อมูลเชิงนโยบายและมีทักษะด้านการเขียนผลงานวิชาการ ร่วมกับบุคลากรในส่วนภูมิภาคที่มีความเชี่ยวชาญในเชิงปฏิบัติ มีความใกล้ชิดและเข้าใจบริบทและปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอก เช่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานด้านวิชาการของรับและเอกชน เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

4.5 ความต้องการงานวิชาการเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข	รูปแบบงานวิชาการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ประเด็นการบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม			
1. โฉนดเพื่อการเกษตร 1.1 เกษตรกรไม่ประสงค์จะยื่นคำขอ เนื่องจากประเด็นด้านสิทธิที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ	การศึกษาและการวางแผนเชิงระบบในทุกมิติ เกี่ยวกับผลกระทบในระยะยาวของโฉนดเพื่อการเกษตร เพื่อประกอบการกำหนดและปรับปรุงนโยบาย	**1) งานวิจัย** เช่น การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือการประเมินผลกระทบที่เกษตรกรได้รับจากการถือครองโฉนดเพื่อการเกษตร เป็นต้น	สจก. / สวผ.
1.2 แนวปฏิบัติในการโอนสิทธิหลังถือครองโฉนดเพื่อการเกษตรครบ 2 ปี ให้แก่เกษตรกรรายอื่นยังไม่มีความชัดเจน	การจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการโอนสิทธิหลังถือครองโฉนดเพื่อการเกษตรครบ 2 ปี ให้แก่เกษตรกรรายอื่น ตั้งแต่การรับคืนที่ดิน และสิทธิการถือครองที่เกษตรกรรายใหม่จะได้รับ	**1) การศึกษา/ทบทวน ระเบียบหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติ หรือจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน** เกี่ยวกับการโอนสิทธิหลังถือครองโฉนดเพื่อการเกษตรครบ 2 ปี ให้แก่เกษตรกรรายอื่น	สกม. / สจก.
2. การจัดที่ดิน 2.1 การจัดที่ดินในพื้นที่คาบเกี่ยว/นอกเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากการประกาศใช้แผนที่ปรับปรุงแนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ (One Map)	1) การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและบริบทของพื้นที่ 2) การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดที่ดินในพื้นที่คาบเกี่ยว/นอกเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการที่เหมาะสม 3) การศึกษาแนวทางหรือมาตรการเยียวยาของหน่วยงาน ตลอดจนกลไกการรับรองสิทธิและการช่วยเหลือที่เหมาะสมและเป็นระบบเพื่อรองรับการประกาศใช้แผนที่ One Map	**1) งานวิจัย** เช่น การศึกษาผลกระทบต่อเกษตรกรและชุมชนในพื้นที่คาบเกี่ยวหรือนอกเขตปฏิรูปที่ดิน หรือ การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหารายพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการประกาศใช้ One Map เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและมาตรการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน	สกม. / สจก. / สวผ. / สผส. / ศทส. / สพท.

ประเด็นปัญหา/ ความต้องการ	ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข	รูปแบบงานวิชาการ	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
2.2 การรับคืนที่ดินและการจัดที่ดินแทนที่ ยังขาดแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน	การจัดทำหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด และแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการรับคืนที่ดินของ ส.ป.ก. รวมถึงการพิจารณาสิ้นสิทธิในที่ดินตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำที่ดินและการจัดที่ดินแทนที่	**1) การศึกษา/ทบทวน ระเบียบหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติ หรือจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน** เกี่ยวกับการรับคืนที่ดิน การคำนวณค่าชดเชยและการจัดที่ดินแทนที่	สกม. / สจก. / สบท.
2.3 การบริหารจัดการที่ดินแปลงว่าง	2.3.1 การจัดทำฐานข้อมูลการนำเข้าและสถานะของที่ดินแปลงว่าง 2.3.2 การศึกษาวิเคราะห์สภาพพื้นที่และบริบทแวดล้อมเพื่อวางแผนการจัดและการใช้ประโยชน์ที่ดิน	**1) ฐานข้อมูล** ที่ดินแปลงว่างในเขตปฏิรูปที่ดิน **2) งานวิจัย** เช่น การศึกษาแนวทางการจัดที่ดินแปลงว่าง กรณีศึกษารายพื้นที่ (ครอบคลุมในประเด็นการกำหนดขนาดที่ดิน รูปแบบของสิทธิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นต้น)	สจก. / ศทส. สจก. / สพท. / สกม. / สพป. / สวผ. / ส.ป.ก. จังหวัด
2.4 ปัญหาข้อพิพาทด้านแนวเขตระหว่าง ส.ป.ก. จังหวัด และ ส.ป.ก. กับหน่วยงานภายนอก	1) ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากขาดการสร้างการรับรู้และบูรณาการข้อมูลการส่งมอบพื้นที่เพื่อนำไปปฏิรูปที่ดิน	**1) ฐานข้อมูล** ที่ดินที่ได้รับมอบพื้นที่กันคืน และพื้นที่ที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน **2) การถ่ายทอดความรู้** ผ่านกระบวนการจัดการความรู้และเผยแพร่ เช่น การทำอินโฟกราฟิก วีดิทัศน์ เป็นต้น	สผส. / สจก.
2.5 ข้อมูลการรังวัดและข้อมูลเชิงแผนที่ยังไม่เป็นเอกภาพ ส่งผลให้เกิดความสับสนในการประยุกต์ใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่	1) การพัฒนาระบบการจัดเก็บและบริหารจัดการข้อมูลแผนที่ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และเชื่อถือได้ เป็นข้อมูลเดียวกันทั้งองค์การ 2) การตรวจสอบความแม่นยำของข้อมูลเชิงพื้นที่และปรับปรุงฐานข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ	**1) ฐานข้อมูล** ระบบการจัดเก็บและบริหารจัดการข้อมูลแผนที่ที่ถูกต้องแม่นยำ ครบถ้วน และตรวจสอบปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ **2) การถ่ายทอดความรู้** เกี่ยวกับหลักการจัดทำแผนที่ ระบบอ้างอิง เป็นต้น	สผส.

ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข	รูปแบบงานวิชาการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ในเขตปฏิรูปที่ดิน เกษตรกรไม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่จัดไว้ให้	1) การติดตามและประเมินผลการอนุญาตให้สถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน 2) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรไม่เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน	**1) งานวิจัย** ติดตามประเมินผลและประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง	สวผ. / สพท. / สบท. /ส.ป.ก.จังหวัด
ประเด็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน			
1. การคัดเลือกพื้นที่ เพื่อดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ยังขาดหลักเกณฑ์หรือข้อมูลที่จำเป็นในการพิจารณาความเหมาะสม	1) การจัดทำฐานข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการพัฒนาพื้นที่หรือต่อยอดการพัฒนาอาชีพ 2) การนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GIS) มาช่วยในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ที่ เพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายดำเนินการ โดยพิจารณาจากข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูลเส้นชั้นความสูง (Contour line) ปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำธรรมชาติ ปริมาณน้ำใต้ดิน สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นต้น	**1) ฐานข้อมูล** โครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน **2) การถ่ายทอดความรู้** เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการใช้เทคโนโลยี GIS	สพป. / ศทส. / ส.ป.ก.จังหวัด
2. การติดตามประเมินผล ความคุ้มค่า/ความคุ้มทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	การศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน	**1) งานวิจัย** ติดตามประเมินผลการใช้ประโยชน์ ผลลัพธ์ และผลกระทบจากโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หรือโครงการที่เป็นการใช้งบลงทุนของรัฐ	สพป. / สบท. / สวผ. / สพท. / ส.ป.ก. จังหวัด

ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข	รูปแบบงานวิชาการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
การเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน			
1. การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า/ผลิตภัณฑ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการเข้าถึงตลาด	1) การยกระดับมาตรฐานและมูลค่าเพิ่มของสินค้า เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยเฉพาะการสร้างอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และส่งเสริมเศรษฐกิจในระดับพื้นที่อย่างยั่งยืน 2) การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการส่งเสริมการเข้าถึงช่องทางการตลาด การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	**1) การถ่ายทอดความรู้** ผ่านกระบวนการจัดการความรู้และเผยแพร่ เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร ข้อมูลสินค้า/ผลิตภัณฑ์คุณภาพในเขตปฏิรูปที่ดิน เช่น การทำอินโฟกราฟิก วีดิทัศน์ เป็นต้น **2)งานวิจัย** ด้านการพัฒนาคุณภาพสินค้า/ผลิตภัณฑ์ โดยอาจบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคี เช่น สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และหน่วยงานรัฐได้	สพท. / ศรม./ สวผ. / ส.ป.ก.จังหวัด
2. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	1) การส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) เน้นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาปรับใช้กับภาคเกษตรเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนและเพิ่มคุณภาพผลผลิตอย่างยั่งยืน 2) การศึกษาวิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรที่เหมาะสมกับรูปแบบการผลิตและความต้องการของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการขยายผลการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม โดยสามารถจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอกได้	**1) การถ่ายทอดความรู้** ผ่านกระบวนการจัดการความรู้และเผยแพร่ เกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร เช่น การทำอินโฟกราฟิก วีดิทัศน์ เป็นต้น **2) งานวิจัย** ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร รวมถึง งานวิจัยขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	สพป. / สวผ. / สพท. / ส.ป.ก.จังหวัด

ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข	รูปแบบงานวิชาการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
การพัฒนาองค์การ			
1. กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 1.1 ปัญหาการจัดเก็บหนี้ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	1) นโยบายด้านการให้สินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินเชื่อมากกว่าการมุ่งเน้นที่ปริมาณ 2) การให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทุนหมุนเวียนอย่างมืออาชีพ ตั้งแต่การวิเคราะห์ศักยภาพของเกษตรกรสำหรับการปล่อยสินเชื่อ การจัดเก็บหนี้สิน ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นต้น 3) การศึกษา วิเคราะห์ สถานการณ์และบริบทในปัจจุบัน เพื่อพัฒนารูปแบบการให้สินเชื่อและบริการที่มีความเหมาะสม รวมถึงการกำหนดแนวทางในการพัฒนาทุนหมุนเวียน	**1) การถ่ายทอดความรู้** ด้านการบริหารจัดการทุนหมุนเวียนอย่างมืออาชีพ เช่น การทำอินโฟกราฟิก วีดิทัศน์ การฝึกอบรม เป็นต้น **2) การศึกษา/ทบทวน ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติ หรือจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน** เกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อ และการจัดเก็บหนี้สิน **3) งานวิจัย** เพื่อพัฒนารูปแบบการให้สินเชื่อและบริการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ	สบท.
2. การปรับปรุงกระบวนงานแผนงานและงบประมาณ 2.1 กระบวนงานไม่ชัดเจนส่งผลให้เจ้าหน้าที่ต้องใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานสูง	การศึกษาวิเคราะห์กระบวนงาน (Process Mapping) อย่างเป็นระบบ เพื่อตรวจสอบช่องว่างการพัฒนา (Gap Analysis) เพื่อจัดทำหรือปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยสำนักที่รับผิดชอบแต่ละภารกิจเป็นผู้นำในการจัดทำ เพื่อให้แนวทางการปฏิบัติงานมีมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์การ ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ และสร้างความโปร่งใสในการทำงาน	**1) การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน** ของทุกกระบวนงานการปฏิรูปที่ดินอย่างเป็นระบบ โดยต้องมีเนื้อหาที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม ครอบคลุมขั้นตอน วิธีการ และแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถเข้าใจและนำไปใช้ได้โดยง่าย ลดความ คลาดเคลื่อนในการตีความหรือใช้ดุลยพินิจที่แตกต่างกัน เพื่อการดำเนินงานที่มีเอกภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	กพร. / สำนัก กอง ศูนย์ / ส.ป.ก.จังหวัด
2.2 การใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนดำเนินงาน	การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	**1) งานวิจัย** ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงบประมาณ	สวผ.

ประเด็นปัญหา/ ความต้องการ	ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข	รูปแบบงานวิชาการ	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
2.3 การติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของ ส.ป.ก.	1) การศึกษาวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน 2) การศึกษาผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อม ในระดับประเทศ อันเกิดจากการดำเนินงานของ ส.ป.ก.	**1) งานวิจัย** ด้านติดตามและประเมินผล	สวผ. / สำนัก กองศูนย์ / ส.ป.ก.จังหวัด
3. การบริหารทรัพยากรบุคคล 3.1 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านวิชาการ ของ ส.ป.ก.	1) การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ ความรู้ และสมรรถนะในด้านที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อบุคลากรและการขับเคลื่อนภารกิจขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ควรเน้นรูปแบบการพัฒนาแบบเชิงปฏิบัติการ หรือเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานตามภารกิจ เพื่อให้บุคลากรได้รับความรู้และพัฒนาทักษะด้านวิชาการจากการปฏิบัติจริง 2) การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมหรือพัฒนาศักยภาพกับหน่วยงานภายนอก เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ	**1) การถ่ายทอดความรู้** ด้านการวิจัยและผลงานวิชาการ การจัดทำผลงานเพื่อเลื่อนระดับหรือเข้าสู่ตำแหน่ง เช่น การทำอินโฟกราฟิก การจัดการเรียนรู้แบบพี่สอนน้อง (Unit school) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น	สวผ. / สพท. / กกจ.
3.2 อัตรากำลังไม่สอดคล้องกับปริมาณงานและภารกิจที่เพิ่มขึ้น	การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงาน เพื่อลดภาระงานที่ต้องใช้แรงงานคน และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้มีความรวดเร็ว และถูกต้อง	**1) งานวิจัย หรือเอกสารวิชาการ** เพื่อศึกษาโครงสร้างองค์การและการจัดสรรอัตรากำลัง โดยวิเคราะห์ภาระงานเทียบกับอัตรากำลังที่มี และเสนอแนวทาง การปรับปรุงอัตรากำลังที่เหมาะสม หรือแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลแนวใหม่ **2) การถ่ายทอดความรู้** ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	กกจ. / ศทส. / สผส.

ประเด็นปัญหา/ ความต้องการ	ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข	รูปแบบงานวิชาการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3.3 ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรลดลง นำไปสู่การลาออกหรือโอนย้ายเพิ่มขึ้น	การเสริมสร้างความผูกพันของบุคลากรต่อองค์การ ควรเป็นนโยบายจากระดับบนสู่ระดับล่าง เพื่อแสดงถึงการให้ความสำคัญกับบุคลากรอย่างแท้จริง ดำเนินงานด้วยหลักความเป็นธรรม ส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ รวมถึงให้ความสำคัญกับการยกย่องเชิดชูเกียรติและการเผยแพร่ผลงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์การ	**1) งานวิจัย หรือเอกสารวิชาการ** เกี่ยวกับความผูกพันในองค์การ อาทิ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันหรือ ไม่ผูกพันต่อองค์การ ของบุคลากร เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการกำหนดนโยบายด้านบริหารบุคลากร เช่น การพัฒนาระบบสร้างแรงจูงใจ ระบบพี่เลี้ยง หรือการออกแบบเส้นทางความก้าวหน้าในสายงาน	กกจ.
3.4 ปัญหาการทุจริตหรือการกระทำผิดวินัยในการปฏิบัติราชการ	การทุจริตหรือการกระทำผิดวินัยในการปฏิบัติราชการ ส่วนสำคัญขึ้นอยู่ที่จิตสำนึก ความรับผิดชอบ คุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากร องค์การควรส่งเสริมการปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต การมีวินัย และความโปร่งใสในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	**1) การศึกษา/ทบทวน ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติ หรือจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน** เกี่ยวกับระเบียบวินัยในการปฏิบัติราชการ การจัดทำแผนประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตขององค์การที่สามารถชี้เป้าไปยังกระบวนการที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริตหรือการผิดระเบียบวินัย และกำหนดมาตรการป้องกันอย่างเหมาะสม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนเข้าถึงแผนและมาตรการดังกล่าว	กกจ.
ประเด็นสากลหรือประเด็นเชิงรุกที่ส่งผลต่อการปฏิรูปที่ดิน			
1. ปัญหาการเข้าสู่สังคมสูงวัยในภาคเกษตรกรรม	1) การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในภาคเกษตรกรรม เช่น การขาดทายาทในการสืบทอดการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และแนวทางการพัฒนาและลดผลกระทบ 2) การศึกษารูปแบบการทำเกษตรสมัยใหม่ที่เหมาะสมกับเกษตรกรสูงวัย หรือการดึงดูดเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เข้าสู่อาชีพเกษตรกรรม	**1) งานวิจัย** เกี่ยวกับการส่งเสริมและดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้เข้าสู่ภาคการเกษตร หรือการศึกษารูปแบบการทำเกษตรสมัยใหม่ที่เหมาะสม เช่น การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอัจฉริยะ (Smart Farm) การขับเคลื่อนระบบผู้ให้บริการภาคการเกษตร (Agricultural Service Provider: ASP) เป็นต้น	สวผ. / สพท. / สพป. / ส.ป.ก.จังหวัด

ประเด็นปัญหา/ ความต้องการ	ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไข	รูปแบบงานวิชาการ	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง
2. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ	การแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดจากกิจกรรมทางการเกษตร เช่น การเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ โดยการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไข	**1) การถ่ายทอดความรู้** เกี่ยวกับการประกอบเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประมวลผลจากเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ เช่น การวิเคราะห์จุดความร้อน Hot spot ที่เกิดขึ้นในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อสร้างการรับรู้และสนับสนุนการดำเนินงานของจังหวัด	สพท. / ศทส. / สวผ.
3. ปัญหาหนี้สินครัวเรือนของเกษตรกร ซึ่งเกิดจากรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต และความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม	ปัญหารายได้ไม่เพียงพอต่อการครองชีพของเกษตรกรเป็นปัญหาสำคัญในระดับชาติที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบและบูรณาการจากทุกภาคส่วน ทั้งในด้านการผลิต การตลาด การบริหารจัดการทรัพยากร และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน	**1) การถ่ายทอดความรู้** ด้านการบริหารการเงินครัวเรือน เพื่อส่งเสริมวินัยทางการเงินและการออมของเกษตรกร	สพท.

ที่มา: สรุปผลจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนวิชาการของ ส.ป.ก. ปี 2569 – 2570 ระหว่างวันที่ 1 – 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2568

4.6 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการดำเนินงานวิชาการ ด้วย SWOT Analysis

4.6.1 สภาพแวดล้อมภายใน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์การ ประกอบด้วย การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) ในด้านการดำเนินงานวิชาการของ ส.ป.ก. โดยใช้แนวคิดในการออกแบบองค์การ 7S McKinsey Framework ของ McKinsey & Company เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ดังนี้

1) Strategy คือ กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางระยะยาวขององค์การในการดำเนินงานด้านวิชาการเพื่อสนับสนุนการดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้บรรลุเป้าหมาย ในแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี ของ ส.ป.ก. กำหนดแผนปฏิบัติราชการที่ 4 เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป้าหมายที่ 1 การพัฒนาองค์การ แนวทางการพัฒนาที่ 7 สนับสนุนงานวิจัย งานวิชาการขององค์การ โดยส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรในการทำงานวิจัยและงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง และนำผลงานไปพัฒนาคุณภาพการทำงานของตนเองและองค์การ รวมทั้งเชื่อมโยงฐานข้อมูลงานวิจัยกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้และ

นวัตกรรมที่เหมาะสมต่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อย่างไรก็ตาม ในขณะที่นโยบายและแผนปฏิบัติราชการมีการเปลี่ยนแปลง ขอบเขตแนวทางในการวิจัยของ ส.ป.ก. ยังไม่ได้มีการปรับปรุง และยังไม่มีการจัดทำแผนงานด้านวิชาการขององค์การ

2) Structure คือ โครงสร้างองค์การ หมายถึง รูปแบบการจัดองค์การ เช่น การแบ่งแผนก การบังคับบัญชา ระบบรายงาน ซึ่ง ส.ป.ก. มีโครงสร้างองค์การที่มีภารกิจด้านวิจัย ได้แก่ กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน สำนักวิชาการและแผนงาน และกลุ่มวิจัยและพัฒนาเครื่องจักรกลการเกษตร สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน นอกจากนี้ยังมีผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มงานด้านวิชาการภายใต้สังกัดสำนัก กอง ต่าง ๆ ที่มีภารกิจงานด้านวิชาการ อย่างไรก็ตาม บุคลากรด้านวิชาการภายใต้สำนักต่าง ๆ มีภารกิจหลักที่ต้องรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ของสำนัก กอง ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดด้านเวลาในการทำงานวิชาการ

3) Systems คือ ระบบงาน หมายถึง ขั้นตอน กระบวนการ และระบบสนับสนุนต่าง ๆ ทั้งนี้ ระบบงานหลักด้านวิชาการของ ส.ป.ก. คือ คณะกรรมการวิชาการ (คกว.) ซึ่งมีท่านเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธานคณะกรรมการ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่ได้รับมอบหมายเป็นรองประธานคณะกรรมการ ร่วมด้วยคณะกรรมการซึ่งประกอบไปด้วยผู้อำนวยการสำนัก กอง ศูนย์ และผู้เชี่ยวชาญ ส.ป.ก. โดยมีสำนักวิชาการและแผนงาน กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดินเป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ เพื่อขับเคลื่อนงานวิชาการขององค์การ

4) Shared Values คือ ค่านิยมร่วม หมายถึง ค่านิยมหลักที่ฝังอยู่ในวัฒนธรรมองค์การ ซึ่งส่งผลต่อทิศทางและพฤติกรรมของบุคลากร ทั้งนี้ ส.ป.ก. กำหนดให้ วัฒนธรรมองค์การ “ALROSMART: องค์การแห่งความน่าเชื่อถือ” ส่วนที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับงานด้านวิชาการ ได้แก่ การเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Development) และการมีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน (Ability)

5) Style คือ รูปแบบการบริหาร หมายถึง ลักษณะการเป็นผู้นำของผู้บริหารและวัฒนธรรมการบริหารภายในองค์การซึ่งให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ

6) Staff คือ บุคลากร หมายถึง การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่ของอัตรากำลังและการพัฒนาสมรรถนะและทักษะด้านวิชาการ ทั้งนี้ ในแง่ของเครือข่ายบุคลากรด้านวิชาการนั้น กระจายอยู่ในส่วนต่าง ๆ ขององค์การทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงนโยบายและสภาพเศรษฐกิจสังคม บุคลากรส่วนใหญ่ต้องปฏิบัติภารกิจหลักส่งผลให้มีข้อจำกัดด้านเวลา นอกจากนี้ บุคลากรรุ่นใหม่ยังต้องการการพัฒนาทักษะด้านงานวิชาการเพิ่มขึ้นเพื่อสั่งสมความเชี่ยวชาญ

7) Skills คือ ทักษะหลัก หมายถึง ความสามารถหลักขององค์การและทักษะเฉพาะที่สร้างความได้เปรียบ ซึ่ง ส.ป.ก. นับว่ามีจุดเด่นในด้านความเป็นสหวิชาการของบุคลากร ซึ่งมาจากหลากหลายสาขาวิชาชีพ สามารถร่วมกันปฏิบัติภารกิจขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการระดมความคิดเห็นร่วมกันของบุคลากรด้านวิชาการ ได้คัดเลือกสภาพแวดล้อมสำคัญภายในองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานวิชาการของ ส.ป.ก. ทั้งในด้านที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ตามกรอบ 7S McKinsey Framework ดังนี้

องค์ประกอบหลัก	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
Strategy (กลยุทธ์)	S1 ส.ป.ก. กำหนดแผนปฏิบัติราชการการระยะ 5 ปี เป็นกรอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	W1 ส.ป.ก. ยังขาดกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานวิชาการ เช่น การให้รางวัล ค่าตอบแทน ชื่อเสียง การยกย่อง เป็นต้น W2 แผนพัฒนางานวิชาการและการขับเคลื่อนด้านวิชาการยังไม่ชัดเจน
Structure (โครงสร้างองค์การ)	S2 โครงสร้าง ส.ป.ก. กำหนดกลุ่มงานที่รับผิดชอบด้านวิจัยและงานวิชาการที่ชัดเจน	
Systems (ระบบงาน)	S3 ส.ป.ก. มีคณะกรรมการวิชาการ ทำหน้าที่ช่วยวางแผนดำเนินงานด้านวิชาการ และพิจารณากลั่นกรองผลงานทางวิชาการ	W3 การนำผลงานวิจัย/งานวิชาการไปใช้ประโยชน์ยังไม่แพร่หลาย W4 การรวบรวมและจัดการฐานข้อมูลงานวิจัย/ผลงานวิชาการยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน
Shared Values (ค่านิยมร่วม)	S4 ค่านิยมองค์การในการทำงานแบบพี่สอนน้อง ส.ป.ก. จึงมีผู้เชี่ยวชาญ ที่พร้อมให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้กับเครือข่ายนักวิชาการ	
Style (รูปแบบการบริหาร)	S5 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำงานวิชาการเพื่อสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดิน	
Staff (บุคลากร)		W5 บุคลากรด้านวิชาการส่วนใหญ่มีภารกิจหลักประจำ เกิดข้อจำกัดด้านเวลาในการทำวิจัย/ผลงานวิชาการ W6 บุคลากรรุ่นใหม่ยังขาดประสบการณ์และต้องการการพัฒนาทักษะด้านวิจัยและวิชาการ
Skills (ทักษะหลัก)	S6 ส.ป.ก. มีบุคลากรซึ่งมาจากสหวิชาชีพ จึงมีทักษะหลักและความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย	

4.6.2 สภาพแวดล้อมภายนอก

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ ประกอบด้วย การวิเคราะห์โอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats) ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของ ส.ป.ก. โดยใช้แนวคิด PESTEL เพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ดังนี้

1) Political คือ การเมือง หมายรวมถึง นโยบายหรือทิศทางการบริหารประเทศ อาทิ นโยบายด้านเกษตรกรรม นโยบายด้านการปฏิรูปที่ดิน และความเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายและการเมือง

2) Economic คือ เศรษฐกิจ หมายถึง ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค เช่น อัตราเงินเฟ้อ ดอกเบี้ย และการเจริญเติบโตหรือความผันผวนทางเศรษฐกิจ เช่น ราคาปัจจัยการผลิต ราคาผลผลิต การแข่งขันทางการตลาด เป็นต้น รวมถึงแหล่งทุนวิจัยด้านการเกษตรที่มีหลากหลายหน่วย

3) Social คือ สังคมและวัฒนธรรม อาทิ แนวโน้มด้านประชากร สังคมผู้สูงอายุ การศึกษา ค่านิยม และวิถีชีวิตของประชาชน เช่น การย้ายถิ่นฐานของแรงงาน พฤติกรรมการบริโภคสินค้าอาหารปลอดภัย

4) Technological คือ เทคโนโลยี อาทิ การพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรม เช่น เกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GIS) เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ซึ่งหลายนวัตกรรมสามารถนำมาประยุกต์ใช่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิรูปที่ดิน

5) Environmental คือ สิ่งแวดล้อม ได้แก่ ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม รวมถึงแนวโน้มและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การลดการปล่อยคาร์บอน แนวคิดโมเดลเศรษฐกิจที่ยั่งยืน (BCG Economy) เป็นต้น

6) Legal คือ กฎหมายและระเบียบ ได้แก่ กฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบที่ควบคุมการดำเนินงานขององค์การ เช่น กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

จากการระดมความคิดเห็นร่วมกันของบุคลากรด้านวิชาการ ได้คัดเลือกสภาพแวดล้อมสำคัญภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานวิชาการของ ส.ป.ก. ทั้งในด้านที่เป็นโอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats) ตามกรอบการวิเคราะห์ PESTEL ดังนี้

องค์ประกอบหลัก	โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
Political (การเมือง/นโยบาย)	O1 นโยบายในการขับเคลื่อนประเทศด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยเน้นส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	T1 ความไม่มั่นคงของการเมือง และนโยบายที่การเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อความสำเร็จของการดำเนินงานวิจัย T2 นโยบายเร่งด่วน ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดด้านเวลาในการทำงานวิชาการ
Economic (เศรษฐกิจ)	O2 มีแหล่งทุนวิจัยภายนอกที่พร้อมสนับสนุนเงินทุนสำหรับการวิจัยด้านการเกษตร และการฝึกอบรมทักษะด้านการวิจัย	
Social (สังคมและวัฒนธรรม)	O3 กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน ได้แก่ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน O4 หน่วยงานภาคเครือข่าย พร้อมสร้างความร่วมมือด้านวิชาการ เช่น หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา เป็นต้น	T3 เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายให้ข้อมูลที่ไม่สะท้อนข้อเท็จจริง เนื่องจากเกรงใจหรือไม่กล้าให้ข้อมูล T4 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับการจดบันทึกข้อมูล ส่งผลต่อการรวบรวมข้อมูลงานวิจัย โดยเฉพาะข้อมูลด้านเศรษฐกิจครัวเรือน
Technological (เทคโนโลยี)	O5 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เอื้อต่อการทำงานทางวิชาการ	T5 เกษตรกรสูงวัยส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีในการวิจัย หรือการส่งเสริมงานวิจัยด้านนวัตกรรม
Environmental (สิ่งแวดล้อม)	O6 ความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ และสภาพแวดล้อมทางการเกษตรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน เอื้อต่อการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาตามบริบทพื้นที่	
Legal (กฎหมาย/ระเบียบ)	O7 ขอบเขตพื้นที่ดำเนินการตามกฎหมายที่ชัดเจน ได้แก่ พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	T6 กฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลภายในของหน่วยงานต่าง ๆ ส่งผลต่อการจำกัดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของนักวิจัย

4.7 การจับคู่กลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix

จากผลการวิเคราะห์สถานการณ์ภายในและภายนอกขององค์การ สามารถสร้างกลยุทธ์จากการจับคู่สถานการณ์ด้วยเทคนิค TOWS Matrix นำมาซึ่งกลยุทธ์ 4 ด้าน ประกอบด้วย กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงรับ ดังตารางต่อไปนี้

ปัจจัยภายใน / ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
	S1: ส.ป.ก. กำหนดแผนปฏิบัติราชการการระยะ 5 ปี เป็นกรอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน S2: โครงสร้าง ส.ป.ก. กำหนดกลุ่มงานที่รับผิดชอบด้านวิจัยและงานวิชาการที่ชัดเจน S3: ส.ป.ก. มีคณะกรรมการวิชาการ ทำหน้าที่ ช่วยวางแผนดำเนินงานด้านวิชาการ และพิจารณา กลั่นกรองผลงานทางวิชาการ S4: ค่านิยมองค์การในการทำงานแบบพี่สอนน้อง ส.ป.ก. จึงมีผู้เชี่ยวชาญที่พร้อมให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้กับเครือข่ายนักวิชาการ S5: ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำงานวิชาการเพื่อสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดิน S6: ส.ป.ก. มีบุคลากรซึ่งมาจากสหวิชาชีพ จึงมีทักษะหลักและความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย	W1: ส.ป.ก. ยังขาดกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานวิชาการ เช่น การให้รางวัล ค่าตอบแทน ชื่อเสียง การยกย่อง เป็นต้น W2: แผนพัฒนางานวิชาการและการขับเคลื่อนด้านวิชาการยังไม่ชัดเจน W3: การนำผลงานวิจัย/งานวิชาการไปใช้ประโยชน์ยังไม่แพร่หลาย W4: การรวบรวมและจัดการฐานข้อมูลงานวิจัย/ผลงานวิชาการยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน W5: บุคลากรด้านวิชาการส่วนใหญ่มีภารกิจหลักประจำ เกิดข้อจำกัดด้านเวลาในการทำวิจัย/ผลงานวิชาการ W6: บุคลากรรุ่นใหม่ยังขาดประสบการณ์และต้องการการพัฒนาทักษะด้านวิจัยและวิชาการ
โอกาส (Opportunities)	**กลยุทธ์เชิงรุก (S,O)**	**กลยุทธ์เชิงแก้ไข (W,O)**
O1: นโยบายในการขับเคลื่อนประเทศด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยเน้นส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบายเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม O2: มีแหล่งทุนวิจัยภายนอกที่พร้อมสนับสนุนเงินทุนสำหรับการวิจัยด้านการเกษตร และการฝึกอบรมทักษะด้านการวิจัย O3: กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน ได้แก่ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน O4: หน่วยงานภาคเครือข่าย พร้อมสร้างความร่วมมือด้านวิชาการ เช่น หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา เป็นต้น O5: ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เอื้อต่อการทำงานทางวิชาการ O6: ความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ และสภาพแวดล้อมทางการเกษตรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน เอื้อต่อการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาตามบริบทพื้นที่ O7: ขอบเขตพื้นที่ดำเนินการตามกฎหมายที่ชัดเจน ได้แก่ พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	**SO1: การพัฒนางานวิจัยเชิงบูรณาการ ร่วมกับหน่วยงานภายในและภาคีเครือข่ายภายนอก** (S1, S2, S3, S4, S5, S6, O1, O3, O4, O5, O6, O7) **SO2: การแสวงหาแหล่งทุนวิจัยจากหน่วยงานผู้ให้ทุนภายนอก** (S2, S3, S5, O1, O2) **SO3: การจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง** (S2, S3, S4, S5, O4, O5)	**WO1: การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านวิชาการเพื่อสร้างผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ** (W2, W6, O3, O5, O6, O7) **WO2: การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานวิชาการ** (W4, W5, W6, O5) **WO3: การส่งเสริมการเผยแพร่และการนำผลงานทางวิชาการไปใช้ประโยชน์** (W1, W2, W3, W4, O3, O4, O5)

การวิเคราะห์กลยุทธ์ด้านการพัฒนางานวิชาการ ของ ส.ป.ก. ด้วย TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน / ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
	S1: ส.ป.ก. กำหนดแผนปฏิบัติราชการการระยะ 5 ปี เป็นกรอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน S2: โครงสร้าง ส.ป.ก. กำหนดกลุ่มงานที่รับผิดชอบด้านวิจัยและงานวิชาการที่ชัดเจน S3: ส.ป.ก. มีคณะกรรมการวิชาการ ทำหน้าที่ ช่วยวางแผนดำเนินงานด้านวิชาการ และพิจารณา กลั่นกรองผลงานทางวิชาการ S4: ค่านิยมองค์การในการทำงานแบบพี่สอนน้อง ส.ป.ก. จึงมีผู้เชี่ยวชาญที่พร้อมให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้กับเครือข่ายนักวิชาการ S5: ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำงานวิชาการเพื่อสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดิน S6: ส.ป.ก. มีบุคลากรซึ่งมาจากสหวิชาชีพ จึงมีทักษะหลักและความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย	W1: ส.ป.ก. ยังขาดกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานวิชาการ เช่น รางวัล ค่าตอบแทน W2: แผนพัฒนางานวิชาการและการขับเคลื่อนด้านวิชาการยังไม่ชัดเจน W3: การนำผลงานวิจัย/งานวิชาการไปใช้ประโยชน์ยังไม่แพร่หลาย W4: การรวบรวมและจัดการฐานข้อมูลงานวิจัย/ผลงานวิชาการยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน W5: บุคลากรด้านวิชาการส่วนใหญ่มีภารกิจหลักประจำ เกิดข้อจำกัดด้านเวลาในการทำวิจัย/ผลงานวิชาการ W6: บุคลากรรุ่นใหม่ยังขาดประสบการณ์และต้องการการพัฒนาทักษะด้านวิจัยและวิชาการ
ภัยคุกคาม (Threats)	**กลยุทธ์เชิงป้องกัน (S,T)**	**กลยุทธ์เชิงรับ (W,T)**
T1: ความไม่มั่นคงของการเมือง และนโยบายที่การเปลี่ยนแปลงส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อความสำเร็จของการดำเนินงานวิจัย T2: นโยบายเร่งด่วน ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดด้านเวลาในการทำงานวิชาการ T3: เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายให้ข้อมูลที่ไม่สะท้อนข้อเท็จจริง เนื่องจากเกรงใจหรือไม่กล้าให้ข้อมูล T4: เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับการจดบันทึกข้อมูล ส่งผลต่อการรวบรวมข้อมูลงานวิจัย โดยเฉพาะข้อมูลด้านเศรษฐกิจครัวเรือน T5: เกษตรกรสูงวัยส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีในการวิจัยหรือการส่งเสริมงานวิจัยด้านนวัตกรรม T6: กฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลภายในของหน่วยงานต่าง ๆ ส่งผลต่อการจำกัดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของนักวิจัย	**ST1: การพัฒนางานวิจัยเชิงรุก จากนโยบายหรือสถานการณ์ภายนอกที่มีแนวโน้มส่งผลต่อการปฏิรูปที่ดิน** (S1, S5, S6, T1) **ST2: การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อการเข้าถึงข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ** (S2, S5, T6)	**WT1: การสร้างแรงจูงใจในการผลิตผลงานทางวิชาการ เช่น การยกย่องเชิดชู การให้รางวัล/ผลตอบแทน** (W1, W3, W5, T2) **WT2: การจัดทำฐานข้อมูลผลงานทางวิชาการ และพัฒนาช่องทางการเผยแพร่ให้หลากหลาย** (W3, W4, T6) **WT3: การพัฒนาประเด็นวิจัยจากนโยบายเร่งด่วน** (W2, T2)

การวิเคราะห์กลยุทธ์ด้านการพัฒนางานวิชาการ ของ ส.ป.ก. ด้วย TOWS Matrix (ต่อ)

ส่วนที่ 5 สาระสำคัญของแผนพัฒนางานวิชาการ ส.ป.ก. พ.ศ. 2569 - 2570

จากการศึกษาแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน และนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสถานการณ์และบริบทที่มีผลต่อการปฏิรูปที่ดิน และวิเคราะห์สถานการณ์ขององค์การในด้านการพัฒนางานวิชาการและภารกิจงานปฏิรูปที่ดิน ผนวกกับผลจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม รวมถึงความคาดหวังของบุคลากรต่อการพัฒนางานด้านวิชาการ นำมาซึ่งแผนพัฒนางานวิชาการ ส.ป.ก. พ.ศ. 2569 – 2570 ดังนี้

5.1 วิสัยทัศน์

“องค์การแห่งการเรียนรู้ มุ่งขับเคลื่อนการปฏิรูปที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพด้วยองค์ความรู้ทางวิชาการ”

“องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organizations)” หมายถึง องค์การที่ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในองค์การเรียนรู้อย่างมีระบบ กำหนดวิสัยทัศน์และสร้างวัฒนธรรมองค์การที่ส่งเสริมให้ระดับบุคคล กลุ่มหรือทีมงาน และทั่วทั้งองค์การ ได้พัฒนาความรู้ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้ นำความรู้หรือสร้างความรู้ใหม่ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง และสร้างศักยภาพการเติบโตในภาพรวมขององค์การต่อไป

คุณลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้ คือ 1) มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานขององค์การที่ชัดเจน 2) มีแนวคิดที่สนับสนุนให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ 3) มีระบบการสร้างองค์ความรู้ กระจายความรู้ ถ่ายโอนความรู้ไปยังบุคคลหรือส่วนงานต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์กับการทำงานขององค์การ 4) มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

5.2 พันธกิจ

5.2.1 ผลิตผลงานทางวิชาการที่ตอบสนองความต้องการขององค์การและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

5.2.2 ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภายในองค์การ

5.2.3 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักวิจัยและเครือข่ายวิชาการขององค์การ

5.2.4 สร้างและพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

5.3 เป้าประสงค์

การนำองค์ความรู้และผลงานทางวิชาการไปใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การให้มีสมรรถนะสูง ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองต่อปัญหาอุปสรรคและความต้องการของผู้รับบริการ นำไปสู่การเป็นองค์การทันสมัยในการจัดการการปฏิรูปที่ดินเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้อย่างยั่งยืน

5.4 ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การผลิตผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินและพัฒนาองค์การ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การสร้างสรรค์กิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการขององค์การอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การแสวงหาความร่วมมือกับเครือข่ายวิชาการภายนอก

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารงานวิชาการ

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การผลิตผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินและพัฒนาองค์การ

เป้าหมายการพัฒนา งานวิจัยและผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพได้รับการผลิตและเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง สามารถนำไปใช้สนับสนุนภารกิจงานการปฏิรูปที่ดิน ทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ รวมถึงการแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนา

1) สนับสนุนการผลิตงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ ที่สนับสนุนและเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของ ส.ป.ก.

2) กำหนดประเด็นปัญหาเร่งด่วนหรือประเด็นเชิงรุกขององค์การ และรูปแบบผลงานทางวิชาการที่เหมาะสม พร้อมระบุหน่วยงาน/คณะผู้ร่วมดำเนินการเฉพาะกิจ เพื่อให้สามารถผลิตและนำผลงานทางวิชาการไปใช้แก้ไขปัญหาหรือใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบายได้อย่างทันท่วงที

โครงการ/กิจกรรมภายใต้ประเด็นการพัฒนา

1) โครงการวิจัย หรือการจัดทำผลงานทางวิชาการ ด้านการบริหารจัดการที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การพัฒนาภาคการเกษตร และการติดตามประเมินผลโครงการสำคัญขององค์การ

2) แผนงานวิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน รองรับสังคมเกษตรกรสูงวัย และดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้เข้าสู่ภาคการเกษตร

3) การศึกษา/ทบทวน ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติ หรือการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ในประเด็นที่เป็นปัญหาหรือภารกิจเร่งด่วนขององค์การ

แผนงานโครงการ/กิจกรรมเร่งด่วน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 - 2570

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ปีงบประมาณ		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2569	2570	
1. แผนงานวิจัย การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดที่ดินในพื้นที่คาบเกี่ยว/นอกเขตปฏิรูปที่ดิน หรือแนวทาง/มาตรการรองรับการประกาศใช้แผนที่ปรับปรุงแนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ (One Map)	เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและผลกระทบต่อองค์การและเกษตรกร เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและมาตรการเยียวยาต่อผู้ได้รับผลกระทบ	1 โครงการ	1 โครงการ	สกม./สจก./สวผ./ศทส./สผส./สพท./ส.ป.ก.จังหวัด
2. แผนงานวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร	เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่และเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน รองรับสังคมเกษตรกรสูงวัย และดึงดูดคนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร	1 โครงการ	1 โครงการ	สพป./สพท./สวผ./ส.ป.ก.จังหวัด
3. แผนงานวิจัยติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการสำคัญขององค์การ	เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์และผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการดำเนินงานของ ส.ป.ก.	1 โครงการ	1 โครงการ	สวผ./สบท.

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ปีงบประมาณ		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2569	2570	
4. การศึกษา/ทบทวน ระเบียบหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการโอนสิทธิของโฉนดเพื่อการเกษตรให้แก่เกษตรกรอื่นและการจัดที่ดินแทนที่ ในกรณีต่าง ๆ	เพื่อเป็นแนวทางให้การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างถูกต้อง มีเอกภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	1 เรื่อง	1 เรื่อง	สกม./สจก.
5. การศึกษา/ทบทวน ระเบียบหลักเกณฑ์ คู่มือ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อ การจัดเก็บหนี้สิน การประเมินมูลค่าที่ดินและการคำนวณค่าชดเชยต่าง ๆ	เพื่อเป็นแนวทางให้การปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงาน ให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติภารกิจงานที่เพิ่มขึ้น ได้อย่างถูกต้อง มีเอกภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	1 เรื่อง	1 เรื่อง	สบท.

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การสร้างสรรค์กิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

เป้าหมายการพัฒนา บุคลากรขององค์การเกิดการเรียนรู้อย่างมีระบบ สามารถแสดงศักยภาพด้านวิชาการและแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านกิจกรรมทางวิชาการ สร้างวัฒนธรรมในการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และสื่อสารงานปฏิรูปที่ดินต่อสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนา

1) จัดกิจกรรมทางวิชาการภายในองค์การ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากรในองค์การ เช่น เวทีนำเสนอผลงานทางวิชาการ การจัดนิทรรศการวิชาการแสดงผลงานโดดเด่นขององค์การ เป็นต้น

2) จัดกิจกรรมทางวิชาการร่วมกับองค์การภายนอก เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการปฏิรูปที่ดินหรือประเด็นสากลที่เกี่ยวข้อง สร้างโอกาสในการเรียนรู้จากประสบการณ์และมุมมองที่หลากหลาย ทั้งยังเป็นการสื่อสารข้อมูลการปฏิรูปที่ดินให้แก่บุคคลภายนอกและสาธารณชน ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องบนพื้นฐานของหลักวิชาการ เช่น การเสวนาวิชาการ การสัมมนาวิชาการ การประชุมนานาชาติ (International conference) เป็นต้น

โครงการ/กิจกรรมภายใต้ประเด็นการพัฒนา

1) การจัดการความรู้ของหน่วยงาน (Knowledge Management: KM)

2) การจัดเวทีนำเสนอผลงานทางวิชาการ/นวัตกรรม/ผลงานโดดเด่นของหน่วยงาน

3) การจัดประชุม/สัมมนาวิชาการด้านการปฏิรูปที่ดินหรือประเด็นสากลที่เกี่ยวข้อง

แผนงานโครงการ/กิจกรรมเร่งด่วน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 - 2570

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ปีงบประมาณ		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2569	2570	
1. โครงการส่งเสริมการจัดการความรู้ของหน่วยงาน (KM)	เพื่อส่งเสริมการรวบรวมองค์ความรู้ในองค์การ ให้เป็นระบบ สามารถเข้าถึงความรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1 โครงการ	1 โครงการ	สวผ./กพร./สพท. ทุกหน่วยงานภายใน ส.ป.ก.
2. การจัดนิทรรศการวิชาการแสดงผลงานโดดเด่นขององค์การ	เพื่อประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ผลสัมฤทธิ์จากการปฏิรูปที่ดินให้แก่สาธารณชน และยกย่องเชิดชูผู้ปฏิบัติงานที่มีผลงานโดดเด่น	1 ครั้ง	1 ครั้ง	สวผ./กพร./สบก./ทุกหน่วยงานภายใน ส.ป.ก.
3. การจัดประชุมวิชาการ (National Conference) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน	เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการปฏิรูปที่ดินหรือประเด็นที่เกี่ยวข้อง ขยายความร่วมมือกับเครือข่ายด้านวิชาการ และสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่บุคลากร ส.ป.ก. และบุคคลทั่วไป	1 ครั้ง	-	สวผ./ทุกหน่วยงานภายใน ส.ป.ก.
4. การจัดประชุมวิชาการนานาชาติ (International Conference) ในประเด็นสากลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน	เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการปฏิรูปที่ดินหรือประเด็นสากลที่เกี่ยวข้อง ขยายความร่วมมือกับเครือข่ายด้านวิชาการในระดับนานาชาติ และสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่บุคลากร ส.ป.ก. และบุคคลทั่วไป	-	1 ครั้ง	สวผ./ทุกหน่วยงานภายใน ส.ป.ก.

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการขององค์การอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมายการพัฒนา

1) บุคลากรด้านวิชาการขององค์การมีความรู้และทักษะด้านการวิจัยและการจัดทำผลงานวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ มีศักยภาพในการผลิตผลงานทางวิชาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การ ตอบสนองต่อปัญหาอุปสรรคและความต้องการของผู้รับบริการ

2) องค์การมีผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย และเครือข่ายบุคลากรด้านวิชาการ เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการพัฒนา

1) การพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยและการจัดทำผลงานวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่นักวิจัยและบุคลากรด้านวิชาการขององค์การ รวมถึงการสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมการฝึกอบรมด้านการวิจัยหรือสัมมนาวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

2) การสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรขององค์การในการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพ และสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ เช่น การจัดประกวดผลงานทางวิชาการ การให้รางวัลหรือยกย่องบุคลากรด้านวิชาการ เป็นต้น

3) การจัดทำฐานข้อมูลนักวิจัยขององค์การและรายละเอียดผลงานและความเชี่ยวชาญให้เป็นปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนางานวิชาการขององค์การ

โครงการ/กิจกรรมภายใต้ประเด็นการพัฒนา

1) โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการทำวิจัยและการจัดทำผลงานวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ

2) การจัดทำชุดองค์ความรู้ด้านการวิจัยและการจัดทำผลงานวิชาการเพื่อเผยแพร่ให้แก่บุคลากรในองค์การ

3) โครงการประกวดผลงานทางวิชาการดีเด่นประจำปี (เช่น การประกวดบทความวิชาการ การประกวดผลงานวิจัย/นวัตกรรม เป็นต้น)

4) การปรับปรุงฐานข้อมูลนักวิจัยขององค์การ

แผนงานโครงการ/กิจกรรมเร่งด่วน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 - 2570

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ปีงบประมาณ		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2569	2570	
1. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวิจัยหรือการจัดทำผลงานทางวิชาการ	เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรด้านวิชาการขององค์การให้สามารถทำวิจัยหรือผลงานทางวิชาการเพื่อสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1 โครงการ	1 โครงการ	สวผ./สพท.
2. โครงการจัดการเรียนรู้แบบพี่สอนน้อง Unit School	เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้และความเข้าใจในภารกิจขององค์การ	1 โครงการ	1 โครงการ	ทุกหน่วยงานภายใน ส.ป.ก.
3. โครงการประกวดบทความวิชาการของบุคลากร ส.ป.ก.	เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรขององค์การในการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพและสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ	1 โครงการ	1 โครงการ	สวผ.
4.การปรับปรุงฐานข้อมูลนักวิจัยของ ส.ป.ก.	เพื่อจัดทำฐานข้อมูลนักวิจัยขององค์การและรายละเอียดผลงานและความเชี่ยวชาญให้เป็นปัจจุบัน	1 ครั้ง	1 ครั้ง	สวผ.

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การแสวงหาความร่วมมือกับเครือข่ายวิชาการภายนอก

เป้าหมายการพัฒนา องค์การสามารถขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานวิชาการขององค์การ

แนวทางการพัฒนา

1) การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ข้อมูลแหล่งทุนวิจัย และสนับสนุนบุคลากรขององค์การในการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนวิจัยจากหน่วยงานผู้ให้ทุน เช่น สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) เป็นต้น รวมถึงแหล่งทุนในระดับนานาชาติ

2) การสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เช่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา เป็นต้น

3) การสนับสนุนให้มีการทำงานวิจัยแบบบูรณาการในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินร่วมกับหน่วยงานภายนอก เช่น หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

โครงการ/กิจกรรมภายใต้ประเด็นการพัฒนา

1) การจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนวิจัยจากหน่วยงานผู้ให้ทุน

2) การรวบรวมข้อมูลความร่วมมือด้านวิชาการระหว่าง ส.ป.ก. และหน่วยงานภายนอก ที่มีอยู่เดิม ทั้งความร่วมมือภายในประเทศและระหว่างประเทศ และการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านวิชาการกับหน่วยงานภาคีใหม่

แผนงานโครงการ/กิจกรรมเร่งด่วน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 - 2570

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ปีงบประมาณ		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2569	2570	
1. การจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนวิจัยจากหน่วยงานผู้ให้ทุน	เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านงานวิจัยขององค์การ	1 โครงการ	1 โครงการ	สวผ./ทุกหน่วยงานภายใน ส.ป.ก.
2.การจัดทำข้อมูลความร่วมมือด้านวิชาการระหว่าง ส.ป.ก. และหน่วยงานภายนอก ทั้งความร่วมมือภายในประเทศและระหว่างประเทศ	เพื่อสนับสนุนการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานภายนอก ทั้งความร่วมมือภายในประเทศและระหว่างประเทศ	1 ครั้ง	1 ครั้ง	สวผ.

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารงานวิชาการ

เป้าหมายการพัฒนา องค์การสามารถขับเคลื่อนการปฏิรูปที่ดินด้วยองค์ความรู้ทางวิชาการ ภายใต้ระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนา

1) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ เพื่อกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง และยุทธศาสตร์การวิจัยขององค์การ

2) การบริหารโครงการวิจัยและขับเคลื่อนงานด้านวิชาการตามแผน พร้อมทั้งควบคุมและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3) การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและส่งเสริมการนำผลงานไปใช้ประโยชน์

โครงการ/กิจกรรมภายใต้ประเด็นการพัฒนา

1) การบริหารโครงการวิจัยและขับเคลื่อนงานด้านวิชาการภายใต้กลไกคณะกรรมการวิชาการ ส.ป.ก.

2) การปรับปรุงและขยายช่องทางการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการขององค์การ ให้ครบถ้วนและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

แผนงานโครงการ/กิจกรรมเร่งด่วน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 - 2570

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ปีงบประมาณ		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2569	2570	
1. การจัดประชุมคณะกรรมการวิชาการ	เพื่อพิจารณาข้อเสนอโครงการ รายงานความก้าวหน้า และรายงานฉบับสมบูรณ์ ของโครงการวิจัยและเอกสารวิชาการ ส.ป.ก.	3 ครั้ง	3 ครั้ง	สวผ.
2. การจัดทำและปรับปรุงฐานข้อมูลเอกสารวิชาการของ ส.ป.ก.	เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเอกสารวิชาการของ ส.ป.ก. ให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	1 ครั้ง	1 ครั้ง	สวผ.
3. การปรับปรุงช่องทางการเผยแพร่และการติดตามการนำผลงานทางวิชาการไปใช้ประโยชน์	เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานทางวิชาการและส่งเสริมการนำผลงานไปใช้ประโยชน์	2 ครั้ง	2 ครั้ง	สวผ.

ส่วนที่ 6 การขับเคลื่อนและการบริหารงานวิชาการ

6.1 กลไกการขับเคลื่อนงานวิชาการ

6.1.1 คณะกรรมการวิชาการ

เพื่อให้การจัดทำผลงานวิชาการของบุคลากรของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีประสิทธิภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ส.ป.ก. จึงได้มีคำสั่ง ที่ 126/2567 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2567 แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	ประธานกรรมการ
2) รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ที่ได้รับมอบหมาย)	รองประธานกรรมการ
3) หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรม	กรรมการ
4) ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง หรือผู้แทน	กรรมการ
5) ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ หรือผู้แทน	กรรมการ
6) ผู้อำนวยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือผู้แทน	กรรมการ
7) ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย หรือผู้แทน	กรรมการ
8) ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
9) ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
10) ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน หรือผู้แทน	กรรมการ
11) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
12) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือผู้แทน	กรรมการ
13) ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
14) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดที่ดิน	กรรมการ
15) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารเงินกองทุนปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
16) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการธุรกิจการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
17) ผู้เชี่ยวชาญด้านการแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
18) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนาระบบการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
19) ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
20) ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
21) ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน	กรรมการ
22) ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน สำนักวิชาการและแผนงาน	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
23) นักวิชาการปฏิรูปที่ดิน กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน สำนักวิชาการและแผนงาน	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

24) นางสาวเกยูร เม่าทอง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักวิชาการและแผนงาน — กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ คณะกรรมการวิชาการ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) พิจารณาจัดทำกรอบแนวทางการวิจัย และทิศทางงานวิจัยของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2) พิจารณาให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอเสนองบประมาณประจำปีก่อนนำส่งสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนงบประมาณวิจัยตลอดจนงานวิจัย และงานวิชาการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3) กำกับ ติดตาม และเร่งรัด การดำเนินโครงการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และหน่วยงานอื่น ๆ รวมถึงผลงานวิจัย และผลงานวิชาการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

4) พิจารณาเสนอชื่อผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ที่มีความเหมาะสม เป็นผู้ตรวจผลงานวิชาการโดยให้ผู้มีรายชื่อตามที่เสนอทำหน้าที่ในการให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อผลงาน

5) พิจารณา ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และเห็นชอบ ร่างผลงานวิจัย งานวิชาการก่อนเผยแพร่

6) ประสานการดำเนินงานระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่สนับสนุนการวิจัย

7. ปฏิบัติงานอื่นตามที่รับมอบหมาย

6.1.2 ประเภทของเอกสารวิชาการ ส.ป.ก.

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดประเภทเอกสารวิชาการของ ส.ป.ก. ออกเป็น 3 ประเภท ตามมติคณะกรรมการวิชาการครั้งที่ 12554 วันที่ 12 พฤษภาคม 2554 โดยเนื้อหาของเอกสารวิชาการแต่ละประเภทสรุปได้ดังนี้[13]

1) เอกสารวิจัย (Research Report) หมายถึง เอกสารที่มีลักษณะการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลอย่างเป็นระบบ นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อตอบคำถาม ด้วยกระบวนการที่น่าเชื่อถือ มีระเบียบแบบแผน มีหลักฐานหรือขั้นตอนแสดงที่มาของการได้ข้อสรูปที่ตรวจสอบได้ มีความเป็นมาตรฐานตามหลักวิชาการของกระบวนการวิจัย

2) เอกสารวิชาการ (Staff Paper) หมายถึง เอกสารที่มีลักษณะการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลเสนอความคิดเห็นและประสบการณ์ที่มีหลักฐานเชื่อถือได้ หรือได้จากการศึกษาค้นคว้า คิดค้น สร้างสรรค์ และวิเคราะห์หรือ สังเคราะห์ขึ้น เพื่อเสนอให้ผู้อ่าน ศึกษาและนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้หรือ คิดค้นต่อเนื่องไปให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาบุคคลหรือพัฒนางาน

---

[13] อาทิตยา พองพรหม (2655). *คู่มือการจัดทำเอกสารวิชาการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม*. เอกสารปฏิรูปที่ดิน ฉบับที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3) เอกสารปฏิรูปที่ดิน (Land Reform Paper) หมายถึง เอกสารที่มีลักษณะ เป็นการรวบรวมความรู้หรือศึกษา ค้นคว้า มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวเนื่องกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน หรือเป็นแนวทางหรือคู่มือ หรือเป็นเอกสารที่สามารถอ้างอิงเพื่อการดำเนินงานที่เกี่ยวเนื่องหรือเป็นประโยชน์กับการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน

6.1.3 การพัฒนากลไกการขับเคลื่อนงานวิชาการ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์การ พบว่า การดำเนินงานด้านวิชาการของ ส.ป.ก. ยังมีจุดอ่อนด้านกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานวิชาการ ประกอบกับผลงานทางวิชาการที่ผ่านมาแม้จะได้รับการเผยแพร่ในช่องทางการเผยแพร่ขององค์กร หากแต่การนำผลงานไปใช้ประโยชน์ยังจำกัดอยู่ในเชิงวิชาการ ในขณะที่บุคลากรด้านวิชาการส่วนใหญ่มีภารกิจหลักประจำ เกิดข้อจำกัดด้านเวลา โดยเฉพาะในห้วงเวลาที่มีนโยบายเร่งด่วน ส่งผลให้การดำเนินงานด้านวิชาการยังไม่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร ดังนั้นหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญที่ ส.ป.ก. ควรเร่งผลักดัน ได้แก่ “การสร้างแรงจูงใจในการผลิตผลงานทางวิชาการ”

ทั้งนี้ การสร้างแรงจูงใจ สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1) การสร้างแรงจูงใจภายในของบุคคล ซึ่งเกิดจากความภาคภูมิใจและความพึงพอใจในตัวเอง การประสบความสำเร็จในงาน การรับมอบหมายงานสำคัญ และการโอกาสในการแสดงศักยภาพในตนเอง สิ่งที่ช่วยสร้างแรงจูงใจภายใน ได้แก่ รางวัลซึ่งส่งเสริมคุณค่าของบุคคล เช่น การยกย่องชมเชย การมอบรางวัลดีเด่น การประกาศเกียรติคุณ รางวัลซึ่งส่งเสริมศักยภาพของบุคคล เช่น การสนับสนุนให้ได้เข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาดูงานหรือเข้าเรียนในหลักสูตรพิเศษ เป็นต้น

2) การสร้างแรงจูงใจภายนอก ซึ่งช่วยส่งเสริมหรือผลักดันให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น การมอบรางวัลที่มีลักษณะที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้อย่างชัดเจน เช่น การได้รับการพิจารณาปรับขึ้นเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง หรือการจัดสรรสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมที่มีความชัดเจนและจับต้องได้ และเป็นผลตอบแทนที่มอบให้โดยตรงอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ซึ่งรวมถึง การออกแบบเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพสายวิชาการที่ชัดเจน การกำหนดตัวชี้วัดด้านการจัดทำผลงานวิชาการที่เชื่อมโยงกับการพิจารณาผลตอบแทน เป็นต้น

6.2 แนวทางการบริหารงานวิชาการ

เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเกิดผลลัพธ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ทั้งในเชิงวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม หรือการพัฒนานโยบายต่าง ๆ เพื่อตอบสนองประเด็นเร่งด่วนขององค์การ ส.ป.ก. จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กระบวนการหลัก ได้แก่ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารจัดการโครงการ และการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ รายละเอียดดังนี้

6.2.1 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ เพื่อกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง และยุทธศาสตร์การวิจัย

1) กำหนดทิศทางและเป้าหมายของงานวิชาการเพื่อสนับสนุนวิสัยทัศน์และภารกิจหลัก ด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์ ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์การ เช่น นโยบายภาครัฐ ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อระบุโอกาสและความท้าทายที่สำคัญ

2) การกำหนดกลยุทธ์และประเด็นเร่งด่วน ทบทวนเป้าหมายหลักขององค์การ จากนั้นกำหนดประเด็นเร่งด่วนประจำปีที่ชัดเจน วัดผลได้ และสอดคล้องกับกลยุทธ์โดยรวม

3) การวางแผนโครงการวิชาการ จัดการประชุมร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมสมองและกำหนดหัวข้อวิจัยหรือโครงการที่ตอบโจทย์ประเด็นเร่งด่วนอย่างมีประสิทธิภาพ

4) การจัดลำดับความสำคัญและการจัดสรรทรัพยากร คัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของโครงการตามความเป็นไปได้และศักยภาพของบุคลากร พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรที่จำเป็นในแต่ละโครงการ

6.2.2 การบริหารโครงการ เพื่อขับเคลื่อนงานวิชาการตามแผนที่วางไว้ พร้อมทั้งควบคุมและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1) การจัดตั้งทีมวิจัยหรือทีมงานวิชาการสำหรับแต่ละโครงการ โดยระบุผู้รับผิดชอบหลักและบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน

2) ทีมงานดำเนินการวิจัย พัฒนา หรือศึกษาตามระเบียบวิธีที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ

3) ประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ ประเมินผลเทียบกับตัวชี้วัดความสำเร็จ และแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างทันท่วงทีหากสถานการณ์เปลี่ยนแปลง

4) ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ อย่างเป็นระบบ เพื่อวัดความสำเร็จและประสิทธิภาพของโครงการ

6.2.3 การเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์

1) สรุปผลการศึกษาและจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ต่อคณะกรรมการวิชาการ

2) จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ผลงาน เช่น การตีพิมพ์บทความ การนำเสนอในเวทีประชุมสัมมนา หรือการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้องค์ความรู้กระจายไปในวงกว้าง

3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำผลลัพธ์จากงานวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง เช่น การปรับปรุงกฎระเบียบ การพัฒนาโครงการนำร่อง หรือการแก้ไขปัญหาในพื้นที่

4) การประเมินผลกระทบจากการนำผลงานไปใช้ เพื่อวัดผลลัพธ์ที่แท้จริงและหาแนวทางในการต่อยอดงานวิชาการต่อไปในอนาคต

ภาคผนวก

1. คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 126/2567 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2567
2. รายชื่อผู้เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนวิชาการของ ส.ป.ก. ปี 2569 – 2570
3. ภาพกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนวิชาการของ ส.ป.ก. ปี 2569 – 2570

คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 126/2567 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2567

สำเนาคู่ฉบับ

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ ๑๒๖ /๒๕๖๗
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ

.....

ตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีคำสั่ง ที่ ๕๐๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ ไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การจัดทำผลงานวิชาการของบุคลากรของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีประสิทธิภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงยกเลิกคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๕๐๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ และแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

<u>องค์ประกอบ</u>

๑.	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	ประธานกรรมการ
๒.	รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ที่ได้รับมอบหมาย)	รองประธานกรรมการ
๓.	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรม	กรรมการ
๔.	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง หรือผู้แทน	กรรมการ
๕.	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ หรือผู้แทน	กรรมการ
๖.	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือผู้แทน	กรรมการ
๗.	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย หรือผู้แทน	กรรมการ
๘.	ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
๙.	ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๐.	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๑.	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๒.	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๓.	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
๑๔.	ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดที่ดิน	กรรมการ
๑๕.	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
๑๖.	ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารจัดการธุรกิจการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
๑๗.	ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
๑๘.	ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนาระบบการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
๑๙.	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
๒๐.	ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน	กรรมการ
๒๑.	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน	กรรมการและเลขานุการ

/๒๒. ผู้อำนวยการ...

๒๒. ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน สำนักวิชาการและแผนงาน	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นักวิชาการปฏิรูปที่ดิน กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน สำนักวิชาการและแผนงาน	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นางสาวเกยูร เม่าทอง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักวิชาการและแผนงาน	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

<u>อำนาจหน้าที่</u>

๑. พิจารณาจัดทำกรอบแนวทางการวิจัย และทิศทางงานวิจัยของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. พิจารณา ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อเสนอของบประมาณประจำปีก่อนนำส่งสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนงบประมาณวิจัยตลอดจนงานวิจัย และงานวิชาการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓. กำกับ ติดตาม และเร่งรัด การดำเนินโครงการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นๆ รวมถึงผลงานวิจัย และผลงานวิชาการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๔. พิจารณา เสนอชื่อผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ที่มีความเหมาะสม เป็นผู้ตรวจผลงานวิชาการโดยให้ผู้มีรายชื่อตามที่เสนอทำหน้าที่ในการให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อผลงาน

๕. พิจารณา ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และเห็นชอบ ร่างผลงานวิจัย งานวิชาการก่อนเผยแพร่

๖. ประสานการดำเนินงานระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่สนับสนุนการวิจัย

๗. ปฏิบัติงานอื่นตามที่รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒๐.พ.๖๗

กชธญาณ์
กชธญาณ์ ร่าง / พิมพ์ ทาน / ตรวจ

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนวิชาการของ ส.ป.ก. ปี 2569 – 2570
วันที่ 1 – 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ณ โรงแรมรอยัล ซิตี้ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด
1	นาย เศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์	เลขาธิการ ส.ป.ก.	ส.ป.ก.
2	นาย สุรชัย ยุทธชนะ	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.	ส.ป.ก.
3	นางสาว อมรรัตน์ แขวงโสภา	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง	สำนักบริหารกลาง
4	นาย ธเนตร พารา	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี	สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
5	นาย เกียรติยศ ทรงสง่า	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน	สำนักวิชาการและแผนงาน
6	นางสาว อาภาพรรณ พัฒนพันธุ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน	สำนักวิชาการและแผนงาน
7	นาง อาทิตยา พองพรหม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
8	นาย วิสุทธิ์ เลิศไกร	ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนาระบบการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน
9	นาง เพ็ญพักตร์ บัวโรย	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ (ผู้เชี่ยวชาญด้านจัดการปฏิรูปที่ดิน)	สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
10	นาย นิคม บุญธรรม	วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ (ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน)	สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน
11	นาย นักปราชญ์ จี้กระโทก	นิติกรชำนาญการพิเศษ (ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย)	สำนักกฎหมาย
12	นาง สุนีลา รู้สุกิจกุล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน)	สำนักบริหารกองทุน
13	นาย กมล เรืองเดช	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการธุรกิจกเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน)	สำนักบริหารกองทุน
14	นาย นิกร ไพริน	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร
15	นาย บรรจง ปองนาน	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู
16	นาง วันเพ็ญ จิรทรัพย์เจริญ	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี
17	นาง รัชดา เพชรรัตน์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสตูล	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสตูล
18	นาย ประเสริฐ กองสง	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส
19	นาย พิสุทธิ์ ปัญจเดโช	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระแก้ว	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระแก้ว
20	นางสาว กานดา ศากยะโรจน์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
21	พันจ่าอากาศโท อภิชาติ สุทธิหาระ	ผู้อำนวยการศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด
22	นางสาว ณิฐชานันท์ อภิวัฒน์ธนิกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	สำนักวิชาการและแผนงาน
23	นาง พรชนก เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	สำนักวิชาการและแผนงาน
24	นางสาว ณัฏฐ์พิมล ฉัตรนิติกูล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	สำนักวิชาการและแผนงาน
25	นางสาว สุรัติวดี ภาคอุทัย	นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ	สำนักวิชาการและแผนงาน
26	นางสาว ฐิติยา พาณิชยเวชสันติ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	สำนักวิชาการและแผนงาน
27	นาย กิตติพงศ์ คงรักษ์	นิติกรชำนาญการพิเศษ	สำนักกฎหมาย
28	นาง ปาริชาติ แก้วนิล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ
29	นางสาว แพรรวี เคหะสุวรรณ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	สำนักบริหารกองทุน
30	นาย ฉัตรชัย มั่นคง	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
31	นาย สุทธิพงศ์ บ้วนหลี	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
32	นาย สิทธิพันธ์ บานเย็น	วิศวกรการเกษตรชำนาญพิเศษ	สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน
33	นางสาว ณัฐภัสสร พงษ์จักร	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
34	นางสาว ดวงพร อุปรไมยมาศ	นักวิชาการแผนที่ภาพถ่ายชำนาญการพิเศษ	สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน
35	นางสาว เยาวลักษณ์ แก้วยอด	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน
36	นางสาว อัจฉรา กริ่งเกษมศรี	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี
37	นาย อนุรักษ์ ปานชื่น	นายช่างสำรวจอาวุโส	สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน
38	นาง วรรณวิสา โชคศิริ	นิติกรชำนาญการ	สำนักกฎหมาย
39	นางสาว ธนัญญา ตลับทอง	นิติกรชำนาญการ	สำนักกฎหมาย
40	นาย ณัฐวัตร สนามชัย	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ
41	นางสาว สุรีย์พร โคตรประทุม	นักวิชาการแผนที่ภาพถ่ายชำนาญการ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
42	นาย นิธิพงษ์ ทิตย์อากาศ	นักวิชาการแผนที่ภาพถ่ายชำนาญการ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
43	นาย สุขวิทย์ โตนาราง	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักบริหารกองทุน
44	นางสาว อารีวรรณ เช่งตระกูล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักบริหารกองทุน
45	นางสาว น้ำฝน พัฒนาวิบาก	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ	สำนักบริหารกองทุน
46	นางสาว กุลธิดา อินทรนุ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
47	นางสาว จิรนันท์ เสนานุช	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
48	นางสาว นิติกาญจน์ โพธิ์เอี่ยม	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
49	นาย วัชรพันธ์ วงศ์วรรณไพศาล	วิศวกรโยธาชำนาญการ	สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน
50	นาย ณัฐพล ขานหมัด	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
51	นางสาว ภยุตา ไตรสิทธิ์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ	กองการเจ้าหน้าที่
52	นางสาว สิริญา โภชน์เจริญ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักบริหารกลาง
53	นางสาว กัญญาพัชร ศรีฤทธิ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	สำนักวิชาการและแผนงาน
54	นางสาว สุจิตรา ศรีสวัสดิ์	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักวิชาการและแผนงาน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด
55	นาย พิชัย เตชะทองสิงห์	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักวิชาการและแผนงาน
56	นางสาว พรพรรณ ปะทาเส	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักวิชาการและแผนงาน
57	นาย นรเศรษฐ์ สธนเสาวภาคย์	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักวิชาการและแผนงาน
58	นางสาว วิชชาพร กัลยาบาล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักวิชาการและแผนงาน
59	นาย ธิติพันธ์ ศรีภมร	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักวิชาการและแผนงาน
60	นางสาว ไอศวรรย์ อารยะทวีกุล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักวิชาการและแผนงาน
61	นางสาว สมร โสสีภา	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตาก
62	นางสาว อัจฉรา โชคชัยนพคุณ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์
63	นาย กวี กองแก้ว	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชัยภูมิ
64	นาย พงศกร กัลโยธิน	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมหาสารคาม
65	นางสาว ดวงรัตน์ ชูสระคู	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร
66	นางสาว ปัณณ์ธีรา บุญทา	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสกลนคร
67	นาง สุนทรี ศักดิ์ประชาวุฒิ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก
68	นางสาว สุจิตรา ทองท่า	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
69	นางสาว ณัฐณิชา ภีสระ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ	สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
70	นาย ศุภากร อังกินันท์	วิศวกรโยธาปฏิบัติการ	สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน
71	นาย นันทวุฒ ภัทรพลกุล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ	สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
72	นางสาว ลัญฉกร ศรีเมือง	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ	สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
73	นาย ณัฐพล สมจริง	นักวิชาการแผนที่ภาพถ่ายปฏิบัติการ	สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน
74	นางสาว วรัญญา แสนชัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
75	นางสาว เพลงพิณ สถิรวิกรานต์	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ	กองการเจ้าหน้าที่
76	นางสาว สุนิสา สุขโภชน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	สำนักวิชาการและแผนงาน
77	นางสาว วีรดา ทิพจรุญ	นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ	สำนักวิชาการและแผนงาน
78	นางสาว วรรณพิมล อิสสระ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ	สำนักวิชาการและแผนงาน
79	นางสาว พุทธิดา พิมพา	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ	สำนักวิชาการและแผนงาน
80	นางสาว สุภาพร โตใจธรรม	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี
81	นางสาว จุฑาภรณ์ พ่วงพงษ์	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบุรี
82	นาย ภาคภูมิ คงพันธุ์	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	ศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน
83	นางสาว เกยูร เม่าทอง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	สำนักวิชาการและแผนงาน
84	นางสาว ปาริฉัตร ศรีขาว	เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน	สำนักวิชาการและแผนงาน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด
85	นาย อลงกรณ์ ซอนจำปา	เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน	สำนักบริหารกลาง
86	นางสาว ยลดา เจริญสุข	เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่
87	นางสาว จิรัชยา สีนวล	จ้างเหมาบริการ	สำนักวิชาการและแผนงาน

ภาพกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ

ประเด็นแลกเปลี่ยน (10.00 -12.00 น.)